Kapitoly z pamětní knihy farnosti Dlouhý Most
Liber memorabilium parochias Langenbruckensis

Zápisy byly ověřovány a stvrzovány při pravidelných visitacích církevních hodnostářů.

Dlouhý Most vznikl jako luteránská osada německých uhlířů v pol. 16.stol.při zemské stezce,která odedávna spojovala Čechy s Lužicí. V Hodkovicích spojovala cestu z Turnova s cestou od Dubu a v Liberci se dělila na cestu přes Frýdlant do Lužice a přes Machnín a Hrádek do Žitavy.V úseku mezi Jeřmanicemi/Javorníkem/a Vescem/Rochlicí/byly mokřiny,na kterých musela být cesta zpevňována otepemi větví a kulatinou,čili jakýmsi dlouhým mostem,podle kterého pak byla nazvána osada,založená na jeho středním,poměrně suchém úseku. Celá tato oblast byla až do 16.stol.pokryta hustým pralesem. Dl.Most byl ještě na počátku 19.stol.obklopen lesy,v r.1846 sahal les od "Buschlochu" až ke kostelu.Ještě koncem 16.stol.vlci roztrhali babičku Jos.Brosche z Javorníku.V první polovině 19.stol. byly okolní lesy káceny zloději dřeva a to v takovém rozsahu,že je majitelé radši vytěžili sami.Následnému úbytku vody podlehly pak i 2 mlýny v Buschlochu.
Původně náležela tato oblast k českodubskému panství,o kterém je první zmínka v zakládací listině kladrubského kláštera z r.1115,který území v povodí Mohelky prý obdržel od knížete Vladislava I.O tomto zápisu jsou určité pochybnosti.Originál zakládací listiny se nedochoval,údaje v opisu nemusí být přesné a mohou být i podvržené /podobně jako v nesporném falsifikátu listiny Břetislava I.,ve které je staroboleslavské kapitule přiřknuta řada vesnic/.Nedá se ani s určitostí zjistit,týká-li se zápis obce Dubu nebo pouze hraničního stromu dubu.Nesporné je až datum 1237,kdy Havel I./později z Lemberka/ z mocného rodu Markvarticů,manžel legendární blahoslavené Zdislavy z Křižanova získal toto území výměnou za statek Číčov u Blovic na Plzeňsku.Havel na popud Václava I.-Jednookého povolal do Dubu rytířský řád Johanitů,aby tam postavili opevněný klášter-komendu k ochraně magistrály,která měla být pro obchodní i vojenské účely vybudována mezi tenkrát k Čechám náležející Žitavou a Klášterem Hradiště n/J.Klášter Johanitů byl v r.1425 dobyt husity pod velením Jana Čapka ze Sán,kterému pak toto území náleželo až do r.1436,kdy přešlo za Jiříka z Poděbrad na Berky z Dubé a na poč.16.stol.na Vartenberky.Ti se zúčastnili v r.1547 neúspěšného povstání českých stavů proti Ferdinandovi I.,panství,ke kterému již vedle Českého Dubu patřil Frýdštejn,Rohozec a Malá Skála jim bylo zkonfiskováno a předáno Ferdinandem I.německému šlechtici Janu z Oppersdorfu jako odměna za válečné zásluhy.

D o t é t o d o b y s p a d á v z n i k D l. M o s t u

V majetkových spisech z r.1543 není Dl.Most ještě uveden.První písemná zmínka je v převodu majetku v r.1547 :"Ves řečená Dlauhy most znova vystavěná /v.Gierach,Reich.34/což je pak stvrzeno v Zemských deskách 1556 zámek Dub ... ves nová řeč.Dlauhý Most /Schaller IV,233/
Rod Oppersdorfů byl sice německý,neměl však žádné námitky proti používání českého jazyka při úředních jednáních i kázáních a neomezoval ani náboženskou svobodu,což stvrdil i privilegiem z 27. srpna 1590,krátce před tím,než celé panství bylo prodáno jednomu z nejbohatších českých pánů,Zikmundu Smiřickému ze Smiřic.Smiřičtí byli pcetestanté a nic tedy nabránilo tomu,aby byl v Dlouhém Mostě kostel s protestantským pastorem.Kostel byl dřevěný,stál u hřbitova na vyvýšeném okraji obce a spadal pod žitavský vikariát.Uprostřed obce vedle hostince stála dřevěná fara v místě,kde později ke konci 18.stol.stál dům čp.14 Josefa Ehrlicha /nyní prázdná parcela/

Jména protestantských pastorů se nedochovala.
Smířickým bylo českodubské panství v r.1621 pro účast na povstání Českých stavů zkonfiskováno a postoupeno Albrechtu z Valdštejna.
V r.1624 vypověděl Ferdinand II.všechny nekatolické kněze ze země.
Poslední protestantský pastor v Dlouhém Mostě,o kterém se vyprávělo, že nosil červené kalhoty se rozkazu Ferdinanda II.odmítal podřídit,neuposlechl ani opakovaného příkazu,aby se dostavil do Prahy.Na Boží Hod Svatodušní v r.1630 proněj přijela vojenská eskorta,která ho zajala na Rašovce při hře v kuželky a odvezla ho do Prahy,kde byl krátce na to údajně popraven.Tato episeda svědčí o tom,jak Valdštejn celé toto své teritorium od začátku třicetileté války až do své dagradace v r.1629 chránil před válečnými útrapami a náboženskými třenicemi.Hrůzy třicetileté války dolehly plně na tuto oblst vlastně až po Valdštejnově smrti v r.1634.Do té doby se tu neválčilo,ani armády tudy neprocházely,tady se pilně pracovalo a hospodařilo ve prospěch Valdštejnovy válečné pokladny.
Když byl v r.1634 Albrecht z Valdštejna v Chebu zavražděn,věnoval Ferdinand II.českodubské panství hraběti Ludvíku Janu Isolanimu.
Hrabě Isolani zemřel již v r.1640,krátce na to zemřela jeho nejstarší dcera Anna Marie a celé panství zdědila mladší dcera Regina,která vstoupila do kláštera sv.Jakuba ve Vídni a tomuto klášteru také přinesla celé českodubské panství věnem.
Dlouhý Most,jehož poloha na důležité zemské cestě byla výhodou v dobách míru se během 2.poloviny třicetileté války úplně vylidnil Život se do Dlouhého Mostu začal vracet až koncem 17.století.
Českodubsko bylo v té době stále v majetku kláštera sv.Jakuba ve vídni,na jehož tehdejší představenou Marii Kunikundu z Hildebrandtů se noví osídlenci Dlohého Mostu obrátili se žádostí o postavení nového kostela,jelikož starý,dlouho opuštěný a neudržovaný .dřevěný kostel hrozí zřícením.V letech 1696 až 1699 byl na místě starého postaven kostel nový,kamenný,ke kterému byla v r.1711 přistavěna mohutná věž,později ještě v letech 1792 a 1862 upravovaná.Věž má téměř 2 m silné zdi,okénka pouze na jedné straně se směrem do věže rozšiřují jako střílny a jsou směrována na silnici od Liberce.Zdá se,že při její stavbě a úpravách byly mimo věci církevní brány v úvahu i věci vojenské.Kostel byl stejně jako ten původní zasvěcen sv.Vavřinci a jako filiální náležel k Hodkovicím.Bohoslužby tu sloužili jednou za 14 dní faráři z Hodkovic a to postupně Jacob Weiss,Ferdinand Knoblich,Noe Natali, Franz Schudrich/?/,Dominik Rösler.
Při bohoslužbě v den Božího Hodu Svatodušního v r.1773,sloužené posledně jmenovaným P.Dominikem Rösalerem se strhla velká bouře a při Gloria uhodil blesk do zaplněného množství věřících,kteří se nevešli do kostela a stáli před jeho vchodem.40 lidí bylo zraněno a 2 osoby usmrceny a to většinou nikoliv bleskem nýbrž následkem vzniklé paniky.
Osadníci Dlouhého Mostu v té době už po několik let žádali o jmenování místního faráře a umožnění každodenních bohoslužeb.
Stalo se tak až na základě církevní reformy,zavedené Josefem II. po roce 1781.Tehdy byly rušeny četné kláštery a jmenovitě určovány kostely se stanoveným řádem bohoslužeb.Také klášter v Českém Dubě byl zrušen a celé českodubské panství připadlo v r.1783 dolnorakouskému náboženskému fondu.U kostela v Dlohém Mostě byla v r. 1787 postavena nová,zděná fara a prvním místním farářem se stal Vitus Marschner,nar.1753 ve Šluknově

Do duchovní péče farnosti byly svěřeny i okolní obce Javorník, Šimonovice, Rašovka, část Vesce a část Minkovic. Vzhledem k poměrně vysokému počtu duší /více než 2.000/ byl pro faru stanoven administrator. Prvním byl od r.1789 Anton Pius Gottlieb ze zrušeného kláštera Karmelitánů v Praze -/zápis administratora Antona Pia Gottlieba : 19.6.1798 zemřel ve francouzském zajetí papež Pius VI. ve věku 82 let. Do kláštera Karmelitánů jsem vstoupil s jeho písemným svolením a obdržel od něj příjmení Pius/ - 26.dubna 1791 na Velikonoční pondělí byl před kostelem slavnostně vztyčen a posvěcen velký kříž s obrazem Ukřižovaného Krista, malovaném v životní velikosti na plechu. Obraz pochází ze zrušeného kláštera na Bezděz /dochoval se do dnešních dnů a je umístěn v postranní kapli/
11.12.1792 zemřel p.Vitus Marxhner ve věku 41 let na tuberkulosu a byl pochován u vchodu do kostela. Jeho hrob byl označen neopracovaným žulovým balvanem, později deskou na vzrostlé lípě / nic z toho se následkem různých terenních úprav nedochovalo /
Jeho nástupcem se stal kaplan z Českého Dubu Franciscus Pokorný. Administrator zůstává.
V době od 27.května do 20.června 1793 zhotovil Ignatz Zappe, truhlář z Rýnovic, nové kostelní lavice za 109 zl. /nejsou poslední/
V r.1796 došlo k přestavbě varhan, původně přenesených z Hodkovic. Byl zhotovan nový positiv a umístěn tak, aby varhaník byl obrácen čelem k oltáři.
23.2.1801 nastoupil v Dlouhém Mostě nový farář Franz Ullmann, narozený ve Cvikově, dříve farář v Jeřmanicích. Zdejší farář Pokorný byl přeložen na místo zemřelého faráře hodkovického Johana Kunte.
V r.1802 byla zrušena ta část hřbitova, která ležela mezi kostelem a silnicí a rozšířena a posvěcena část na opačné straně kostela.
12.2.1804 odešel administrator A.P.Gottlieb a po dobu jednoho roku byl zastupován novokněžem Franzem Padollou, narozeným v Chomutově, který pak odešel do Březnice.
P.Fr.Ullmann nastoupil v r.1806 místo děkana v Českém Dubu a v r. 1807 přišel do Dlouhého Mostu P.Venceslaus Holý, cooperator z Polubného, narozený ve Sklenařovicích.
V r.1805 za probíhajících napoleonských válek a despotické vlády Františka II. vyvrcholila drahota do té míry, že hrozil hladomor.
V úterý 8.dubna 1806 po Velikonocích v 8 hodin večer vypukl v Hodkovicích požár, který se v prudkém větru rychle šířil a během jedné hodiny lehlo popelem 150 domů a 60 stodol. Požár byl tak prudký, že se lidem stěží podařilo zachránit holé životy. Krátce na to podobný osud stihl městečko Mimoň, kde 11.června shořelo údajně 375 objektů.
Rok 1807 byl poměrně klidný, válečné události vzdálené, pouze podle vládního nařízení musel být proveden soupis všech předmětů ze stříbra a zlata, kostelní nevyjímaje, a stanovena jejich cena v konvenční měně. Všechny oceněné předměty byly cejchovány.
Přes krajinu se přehnaly četné bouřky. Nejhorší byla bouře 22.června, která trvala přes 6 hodin a pak další hned 24.června, která se přesunula k Malé Skále, kde dokonce blesk srazil celý skalní blok.
3.dubna 1808 vyhořela v Jeřmanicích stodola Wenzla Siegmunda z čp.100. Požár vznikl z nedbalosti husara z regimentu Ferdinand při kouření dýmky.
22.dubna 1808 se strhla strašlivá bouře, která trvala od 3 hodin odpoledne až do půlnoci. Údery blesku byly ve Stráži shozeny zvony, způsobeny těžké škody v Javorníku a omráčeni všichni hosté jedné hospody v Českém Dubu.

Rok 1809 byl všeobecně těžký a to obzvláště pro rakouské zbraně.17.března byla v Liberci za přítomnosti hraběte Clama složena přísaha nastoupeným vojskem,které se pak přesunulo do Jeřmanic,odkud polovina odešla směrem na Prahu a polovina do Saska,aby se tam připojila k vojsku Ferdinanda z Braunschweigu.
1810 — Téměř 20 let nepřetržitých bojů s Francií přivedlo rakousko k naprostému finančnímu vyčerpání a došlo proto k vyhlášení kontribucí.Církvi bylo nařízeno odevzdat veškeré kostelní náčiní ze zlata a stříbra.Obcím bylo umožněno místo kostelního náčiní vyplatit jeho hodnotu,avšak pouze ve stříbrných mincích. Z kostela v Dlohém Mostě byly odevzdány nohy dvou kalichů. Při této akci byly zničeny umělecké předměty nedozírné ceny. Úspěšný byl snad jen prosebný list,kterým kapitulní vikář Pallas de Laoure žádal,aby bylo upuštěno od demontování zlatých a stříbrných ozdob z hrobu sv.Jana Nepomuckého v Praze. Ceny potravin i všeho ostatního zboží neustále stoupaly.Přesto životní úroveň zdejšího lidu spíše stoupala díky nebývalé konjuktůře v soukenictví,jehož naše oblast byla doménou. Papírové peníze rychle ztrácely hodnotu,mnozí si bankovkami zapalovali dýmky ale klesala i morálka a byl znát značný odklon od církve.
V roce 1811 byla hodnota měny snížena v poměru 1:5.Přesto se tkalcům dařilo po vzájemné dohodě udržet prodej svých výrobků na vysoké úrovni takže u nás se nadalo o nějaké bídě vlastně mluvit.V září se na nebi objevila kometa,kterou bylo lze pozorovat denně pohým okem od 9 hodin večer do půlnoci a to až do prosince. Zima byla mírná ale bohatá na sníh.
V roce 1812 15.listopadu v 6 hodin večer se objevil nevídaný nebeský úkaz,pozorovaný nejen u nás ale v celých Čechách,v Sasku i celém Německu.Obloha se na dobu 3 až 5 sekund rozzářila žlutobílým světlem,při jehož střední nejvyšší intensitě byl jasně patrný každý kámen na zemi.
V roce 1813 se válečné dění nebezpečně přiblížilo k naši oblasti,která byla přímých válečných útrap od dob sedmileté války v podstatě ušetřena.Pohyby vojsk se nás tentokrát naštěstí dotkly pouze okrajově a nezpůsobily žádné škody.V tzv.Sedmileté válce mezi Rakouskem,Francií a Ruskem na jedné straně a Pruskem a Velkou Britanií na straně druhé v letech1756 až 1763 byla oblast Liberce ~~XXXXXX~~ už v r.1757 těžce postižena boji a armádními průtahy.Císařští se dokonce v Liberci opevnili vybudováním šancí a valů a když 21.dubna 1757 přitáhli přes Frýdlant a Chrastavu Prusové v síle 18.000 mužů a 52 děl došlo v prostoru mezi Janovem a Ostašovem k prudkému boji,který trval od 6 hodin rána až do 11 hodin dopoledne a skončil porážkou početně slabšího císařského vojska /16.000 mužů a 22 děl/.Nejhorší byl strašlivý mor, který tyto válečné události provázel.Lidé umírali 6 hodin po objevení prvních příznaků
V roce 1815 byla zavedena průmyslová,výrobní a obchodní daň, které podléhaly i všechny řemesla a veškerá obchodní činnost. Tkalci kupříkladu byli povinni,platit za každý stav 2.30 zl ročně.
V roce 1815 byly za příspěvky věřících a z výtěžků představení, které místní ochotníci pořádali i v okolních obcích jakož i z příspěvku obce osazeny na věži kostela hodiny,zhotovené jičínským hodinářem Florianem Klingerem a začaly odbíjet čas v den Všech Svatých.Celkový náklad byl 1196 zl 11 kr,z toho obdržel hodinář Klinger 845 zl,ostatní připadlo na práce truhlářů,zedníků, provazníka,sklanáře a pod.

V roce 1816 bylo velmi deštivé léto a úroda byla proto špatná. Ceny stouply a u obyvatel se projevoval citelný nedostatek peněz. Vdova po zemřelém zahradníku Fr.Hübelovi,paní Apolonia Hübel nechala uprostřed svatého pole /hřbitova/ postavit velký,postříbřený kříž.Kostel obdržel ze zrušeného kláštera v Bohosudově mešní roucha, humeraly a antipendia.
V roce 1817 v březnu zemřel na vzteklinu zahradník a obchodník Fr.Jung.Byl pokousán vlastním psem.Jung byl znám svou dobročinností, kostelu ve prospěch chudých odkázal 1.000zl.
25.dubna se strhla strašlivá sněhová bouře,ve které zahynula zmrznutím manželka zdejšího tkalce Josefa Brosche z č.110,která byla na cestě z Javorníku.
Rok 1818 byl velice požehnaný a příznivý a to jak z hlediska úrody tak i cen.V porovnání k roku 1811 stál bochník chleba pouhých 8 gr proti tehdejšímu 1 zl,balík plátna místo 500 zl, pouze 45 zl a pod.
Události z let 1819 až 1828 byly na základě přípisu biskupské konsistoře zaznamenávány ve zvláštní knize,která zatím nebyla nalezena.

V roce 1829 byl farář Venceslaus Holý vystřídán p.Josefem Tobischem,nar.30.XI.1798 v Mníšku v Sasku /Einsiedel im Sachsenlande/
V týdnu od 8.do 15.června probíhaly v celých Čechách velké oslavy stoletého výročí svatořečení sv.Jana z Nepomuku.Mezi věřícími byla uskutečněna sbírka na opravu sochy sv.Jana Nepomuckého,která už téměř 100 let stála na pozemku,patřícího k č.73.Bylo vybráno 103 zl takže po zaplacení opravy zbylo 26 zl na další účely.
Na náklady vdovy Dorothey Jungové z č.7 byl pořízen baldachýn k oltáři sv.Jana Nepomuckého a na náklady V.Schäfera baldachýn k hlavnímu oltáři.V srpnu vypukla mezi 1 - 4 letými dětmi epidemie spalniček,které podlehlo 22 dětí.Velmi těžce postihla tato nemoc i sousední Rochlice.V prosinci,ráno na 2.neděli adventní našel kostelník Ignaz Hübel v koutě před sakristií v dece zabalené asi 1 rok staré mrtvé dítě.Veškeré pátrání,na kterém spolupracovali církev,soudní orgány z Liberce i kriminální komise z Českého Dubu bylo bezvýsledné.V prosinci probíhala v Č.Dubu konsiliární jednání o možnosti a způsobu financování obnovy vyhořelého kostela v Osečné.Jednání bylo pro nevyjasněné finanční poměry ostatních kostelů neúspěšné.
Rok 1830 - Dosud nebyl u tří význačných veřejných objektů, t.j.kostela,Fary a školy žádný zdroj vody.Voda musela být donášena z obecní studny u domu č.100 Karla Ulbrichta,což bylo nejen velice obtížné ale v zimních měsících pro značný svah i nebezpečné. Zima 1829-30 byla obzvláště tuhá a lidé z Dl.Mostu proto uspořádali sbírku a v místech mezi farou a školou nechali vykopat studnu. Studna musela být kopána ve skále,práce byla proto velmi těžká a obtížná,bylo spotřebováno i velké množství střelného prachu než konečně na konci dubna se objevila voda a 10.května vyrazil pramen.Práci provedl August Linder z Ještmanic,celkové náklady byly 249.47 zl P.Tobisch nechal opravit druhý kříž při cestě do Liberce. Oprava stála 53.53 zl a byla částečně zaplacena z přebytku z minulého roku/26 zl/,zbytek doplatil farář ze svého jako dík za pořízení studny.10.května v 8 h ráno přijel v doprovodu význačných osobností z Liberce do Dl.Mostu biskup Vincentius Eduardus Milde. V 5 hodin odpoledne pokračoval v cestě do Vratislavic.Následkem nepříznivého výsledku visitace pro jeřmanického faráře Josefa Johna byl dočasnou správou jeřmanické farnosti pověřen farář Tobisch z Dl.Mostu.

31.srpna oslavili výročí svých svateb dva bratři z Uhelné MILÍŘE /Kohlstatt/malé vesničky mezi Dl.Mostem a Vratislavicemi. Byla to opravdu velká sláva,které se zúčastnili faráři z Dl.Mostu, Vratislavic,Č.Dubu,Rochlic a řada dalších význačných osobností včetně velkého množství lidu z širokého okolí.Padesátileté výročí svatby slavil 81letý Joseph Dittrich s 81 let starou Marií Annou,rozenou Glaserovou z Jeřmanic a padesátičtyřleté výročí svatby 84 let starý Anton Dittrich s 84 let starou Annou Rosinou,rozenou Wenzelovou z Police.Oba bratři byli zlatníci a oslava probíhala v kapli,kterou vlastnoručně postavil starší bratr. V den sv.Václava zemřel ve věku 64 let otec místného faráře Leopold Tobisch,měšťan mostecký /Brüx/ a byl pochován na zdejším hřbitově u zdi kostela.Rakev nesli okolní faráři v čele s libereckým vikářem Franzem Wolfem za přítomnosti nepřehledného množství lidí.
Ke konci roku se jmění kostela značně ztenčilo následkem přikázaného příspěvku na vyhořelý kostel v Osečné ve výši 629 zl 34 kr

1831 - V červnu bylo nalezeno v lese mrtvé,odložené dítě. Rodiče nebyly vypátrány.Stále je s neúplným výsledkem usilováno o to,aby při bohoslužbách zaujali muži a ženy oddělená místa v kostele.Obávaný mor,Cholera Morbus,který vznikl v r.1817 na Javě, rozšířil se do Persie a postupoval nezadržitelně na západ,dostihl letos Rakousko a v září se objevil v Praze.Ze strany světských i církevních úřadů byla ihned činěna nutná opatření.V Dl.Mostě bylo na pozemku u lesa,patřícímu k č.90 určeno místo pro morový hřbitov, pro onemocnělé byl určen dům č.93 - nebyl ale českodubskou vrchností vybaven ani jednou postelí.Ve zdejším kraji nebyl ani tak velký strach z cholery jako z rozšiřované pověsti,že chlorové vápno,kterým bylo nařízeno všechno desinfikovat je prudce jedovaté a jeho používání bylo nařízeno proto,aby bylo celé obyvatelstvo vyhubeno.Na Dl.Mostě dokonce přestaly děti chodit do školy,protože ji učitel poprášil chlorovým vápnem.Zátarasy,tvořené vojenskými koridory k omezení pohybu obyvatelstva paniku ještě zvyšovaly. Snad všechny dobré lidské vztahy a vlastnosti se zhroutily. Jakmile se jím někdo stal jen stal podezřelým z přízanaků moru, byl okamžitě všemi opuštěn a tak předem odsouzen k smrti.Byly přerušeny veškeré vztahy mezi manžely,rodiči a dětmi,sourozenci i známými.Ustala veškerá výroba a obchod.Jakákoliv doprava zboží byla znemožněna i vojenskými zátarasy.Z ochranných a léčebných způsobů se zdál být nejúčinnější způsob,který praktikoval farář Johann Marvay z Tiszy-Dábolna.Podstata jeho terapie byla v tom,že ten kdo na sobě shledal jen náznak příznaků musel okamžitě ulehnout do tepla a co nejsilněji a nejdéle se potit,pít pouze horké bylinkové čaje z převařené vody a měnit zábaly.Ošetřující si měli mýt ruce v octu.Výsledky byly prý překvapující.Nemocní většinou už po 12 hodinách vstávali uzdraveni.
3.března zemřel ve věku 72 let zdejší hrobník Ignaz Glaser z č.87 Na jeho místo se přihlásilo 7 uchazečů,vesměs vysloužilých vojáků. Vybrán byl Jacob Jung z č.42,který už svého času zastával místo hrobníka v Ježmanicích.Jeho povinností bylo nejen kopat hroby ale udržovat také celý hřbitov v pořádku a vykonávat i všechny jiné práce,které na něm bude farář vyžadovat.Letos byly pořízeny 2 nové brány ke hřbitovu včetně zámků a na hřbitově bylo vysazeno několik stromků.

Ve zdejší farnosti /Dl.Most,Javorník,Šimonovice,Rašovka,část Vesce a Minkovic/se narodilo v r.1831 127 dětí,z toho 11 nemanželských,na živu zůstalo 92 dětí.Pohřbů bylo 74 a svateb 31 V Javorníku vyhořel dům č.21

L.P.1832 - Stala se nebývalá příhoda.Byl jsem v podvečer volán k mladé ženě,která údajně v hroznych křečích umírá.Přiběhl jsem tam se svátostmi,žena ležela skrčená obličejem ke zdi.Vykázal jsem všechny ostatní z místnosti abych mohl přikročit ke svaté zpovědi. V zápětí žena hlasitě vykřikla "Maria" načež se odkudsi ozval dětský hlásek.V místnosti mimo nás dvou však nikdo nebyl a když se dětský hlas ozval znovu,poznal jsem,že se ozývá z nohou ženy a zjistil, že právě porodila zdravé dítě.Je až nepochopitelné,že nikdo z jejich blízkých na ni těhotenství nezpozoroval.Dlouho mne mé ovečky škádlily,jaká prý jsem dobrá porodní bába.
Cholera postihla dosti těžce i Hodkovice takže nikdo od nás se je neodvážil navštívit už proto,že naše farnost zůstala díky Bohu ušetřena.Vyskytlo se jen několik případů žaludečních křečí,nevolnosti, zvracení a průjmů,ale pouze ve 2 případech konstatoval lékař,určený Prahou pro náš distrikt určité příznaky cholery.
V Hodkovicích zemřel na choleru také farář Fortunatus Rosenthal, jehož pohřbu jsem se za určitých preventivních opatření bez následků zúčastnil.Zatím co v sousedních farnostech Vratislavicích,Rýnovicích, Liberci,Rochlici,Svijanech a Č.Dubu byla následkem cholery velká úmrtnost,v naší farnosti byla dokonce o 13 menší než v r.1831,o 14 než v r.1830 a o 26 než v r.1829
18.prosince se našim krajem přehnala odpoledne ve 3 h bouře,která bleskem ve Vratislavicích zapálila dům.O vyjímečné prudkosti této bouře referovaly i Pražské Noviny /Prager Zeitung/ podle kterých byla zasažena celá oblast od Mimoně až po Rýnovice a Vratislavice.
Důstojný průběh letošních Vánoc byl ohrožen náhlým sporem mezi pomocným učitelem a adjutantem kůru krátce před vystoupením v kostele. V chlapeckém sboru muselo dojít k různým přeskupením a v diskantu dokonce zaskakovala bývalá,nyní 52 let stará kůrová zpěvačka. Nakonec všechno dobře dopadlo,ale oba pánové se smířili až na jaře, kdy už pomocný kantor Dominik Hübner byl výnosem vrchnosti z Litoměřic jmenován řádným učitelem.
S přihlédnutím k příspěvku zdejší fary na obnovu kostela v Osečné přišlo od děkanství a lesní správy povolení na vytěžení 3 for palivového dříví.Podobně jako cholera táhla našim krajem Chřipka. Sice ne s tak hroznými následky ale tím více rozšířená.Noviny přinesly následující článek : Paříž,26.května 1832 .... Chřipkou je zasaženo více než 4 pětiny obyvatel.Všechna divadla jsou zavřena. Londým 11.května ....Z hlavního města tato nemoc,nazývaná zdejším lidem také "bílá cholera" snad následkem prudké změny počasí zmizela ale postoupila směrem k Dublinu a Norsku.Tato nemoc je známa už od r.1802,kdy se objevila v Petrohradě,kam byla zavlečena zřejmě na lodích z Číny,postupně pak zasáhla baltické státy,Polsko,Francii a posléze celou Evropu.Projevovala se silnou rýmou,katarem dýchacích cest a celkovou ochablostí.Smrt způsobila sice většinou jen u lidí, trpících už nějakou jinou nemocí,zato však nezůstal snad nikdo ušetřen jejich příznaků.Velice narušila řemesla,průmyslovou i zemědělskou činnost i dopravu a zásobování.Pokud nemocní ihned ulehli,měla poměrně hladký a krátký průběh,Ti,kteří ji brali na lehkou váhu museli pak ulehnout nejméně na 2 až 3 neděle.Dle jiných různých studií se tato nemoc objevovala ve víceméně pravidelných intervalech již odedávna,v zápisech pak v r.1712,1742,1762,1784, 1800-1803.Jakmile jsme letos epidemii chřipky měli za sebou,propukla epidemie spalniček následována neštovicemi.V Rašovce zemřelo krátce po sobě několik dětí.V Šimonovicích onemocněl učeň tkalce z č 38

Tento dům byl okamžitě uzavřen a po uzdravení chlapce bylo jeho osobní i ložní prádlo včetně slamníku spáleno, omítka v místnosti, kde ležel byla seškrábána a místnost znovu vybílena vápnem.
V září došlo k události nanejvýš významné pro naše národy a státy. V nedalekém Mnichovu Hradišti se sešli s našim císařem Františkem II ruský car Mikuláš I. a pruský princ Fridrich Vilém. Ruský car Mikuláš vyjel 28. srpna z Petrohradu a 10. září projížděl Dl. Mostem, doprovázen četným průvodem význačných osobností v čele s hrabětem Chotkem. 15. prosince se strhla nejstrašnější bouře, jakou snad nejstarší pamětníci nezažili. Škody na budovách i v lesích byly nesmírné. Hrobník Jacob Jung vybudoval před farou terasu za což mu náleží tráva, která tam vyroste. Tato výsada budiž mu zachována i mým nástupcem.
V Dl. Mostě se narodilo 72 dětí, bylo 31 úmrtí a 23 svateb

L.P. 1834 /r. 1833 není zvlášť vyznačen/ Počátek tohoto roku stejně jako konec minulého se vyznačoval četnými prudkými bouřkami bez větších mrazů. Počátkem února bylo takové teplo, že kostelem poletoval motýl. Pěkné a slunečné počasí trvalo po celé jaro i léto, což mělo i své nepříjemné následky, mezi které patřil hlavně nedostatek vody. Voda zmizela i z farní studny počátkem srpna a opět se objevila za více než měsíc.
V postní době byly na vnější straně kostela rozvěšeny obrazy křížové cesty, malované na plechu libereckým malířem Jakobem Ginzelem v rámech, zhotovených jeho bratrem. Popud k této akci dal neznámý dárce 100 zl. Obrazy stály 337 zl 54 kr - rozdíl byl uhražen ze sbírek a milodarů. Obraz "Ježiš v zahradách Getsemanských" je malován dle mědirytiny, navržené H. Fügerem /?/, ředitelem galerie v Belvederu ve Vídni /1751-1818/ a provedené mědirytcem J.H. Leopoldem rovněž ve Vídni. Obraz "Zajetí Ježiše" má jako předlohu originál přítele Jakoba Ginzela, proslulého malíře Josefa Führicha, narozeného 1800 v Chrastavě. Führich se stal proslulým v celé šíři malířského umění od monumentálních fresek přes obrazy s náboženskou a historickou tematikou až po novoroční přání na zakázku hraběte Chotka. V současné době je korektorem na c.k. akademii umění ve Vídni. Obraz "Ježiš před soudem" je kopie v horní části dle Ecce Homo malíře Corregia /?/, v dolní části dle mědirytiny Albrechta Dürera z tzv. Malé křížové cesty. - Corregio Antonio Allegri nar. 1494 v Corregio byl jedním z nejvýznačnějších malířů všech dob a hlava lombardské školy. Jeho postavy se vyznačují obzvláštní gracií a harmonií, je autorem mnohých nástropních maleb z nichž zejména vyniká nástropní malba v domské katedrále v Parmě. Albrecht Dürer se narodil 1740 v Norimberku, mimořádně nadaný žák Wohlgemutha vynikal nejen v malbě ale i v sochařství, řezbářství a modelářství i jako mědirytec. Obrazy III. až VI. jsou malovány dle neznámých autorů v modlitebních knížkách. Obrazy VII. až XIV. jsou originály Jacoba Ginzela.
Když projížděl biskup Aug. Bart. Hille Dlouhým Mostem na visitaci do Chrastavy a Jablonce došlo k trapnému omylu. Vůz se čtyřspřežím, který se objevil na obzoru byl pokládán za biskupskou ekvipáž a okamžitě se rozhlaholily všechny zvony v Dl. Mostě i okolí a nebyly k zaražení i když už se zjistilo, že se jedná o povoz jakéhosi kupce. Po smrti zdejšího pekařského mistra Floriana Löfflera, který zastával místo školního dohlížitele byl na tento úřad českodubské vrchnosti navržen a touž také potvrzen rolník z č. 26, který již dříve zastával místo obecního soudího /jméno neuvedeno/

4.října zemřela moje maminka po krátké,méně než půl dne trvající nemoci ve věku 64 let.Ztratil jsem nejen milovanou maminku ale i pečlivou hospodyni.
Jelikož na dolní kruchtě,která byla vyhražena mládeži docházelo k potyčkám o místa v přední lavici,které nejen rušily bohoslužbu a vzbuzovaly v dole sedícím lidu i obavy,že na ně některý ze strkajících se mladíků spadne,a protože bylo zřejmé,že mladíci místo na oltář upírají své zraky na dole sedící dívky byl jsem nucen podélné lavice vyměnit za příčné,čímž se situace ne zcela,ale přece jen poněkud zlepšila.
V Dl.Mostě se narodilo 75 dětí,bylo 48 úmrtí a 15 svateb.
V Praze na odpočinku zemřel bývalý litoměřický biskup Josef Fr. Hurdálek,doktor filosofie a theologie,nositel mnohých církevních i světských řádů.V srpnu v rozmezí 8 dnů uhodil blesk 2x aniž by byl zapálil.Poprve 14.do č.110 a podruhé 21.do č.166.V č.110 byli kovář, jeho manželka a 2 tovaryši nalezeni v bezvědomí na zemi,brzo se ale vzpamatovali a pouze jeden z tovaryšů byl asi týden upoután na lůžko.
Gubernálním dekretem bylo povoleno přeřadit Minkovice z rochlické farnosti na Dl.Most a Rašovku z Dl.Mostu na Světlou

L&P. 1835 - Přes poměrně nepříznivé počasí byla úroda slušná. Farní studna tento rok opět na krátkou dobu vyschla.Na velikonoční sobotu projížděl opět Dl.Mostem na svých visitačních cestách biskup Augustinus Barthelomeus Hille,doprovázen mladým kaplanem Josefem Nečáskem.7.června byl s věže sejmut kříž včetně hlavice,ve které byla schránka s mincemi a písemnostmi,které se ale při prvním dotyku rozpadly.Sejmutí kříže a hlavice bylo součástí celkové opravy krovu věže,která byla provedena Josefem Schaefrem ze Stráže /Wartenberg/ Restaurování a pozlacení kříže a hlavice bylo svěřeno restaurátorovi Josefu Laubnerovi.Kostel byl ozdoben dalším obrazem Jacoba Ginzela, představujícím sv.Valentina /?/Prošlapané dřevěné prahy u hlavního i postranního vchodu byly vyměněny za žulové,zhotovené kameníkem Augustinem Lindnerem za 8 zl 24 kr.Také v tomto roce se tu a tam objevily nešťovice,Bohu díky se však nerozšířily.V říjnu se objevila Halleyova kometa,kterou bylo vidět zejména za jasných nocí 13.a 14. Narodilo se 79 dětí,bylo 48 úmrtí a 7 svateb.

L.P.1836 - Farnost Dl.Most byla z vikariátu a školského dohlížitelského úřadu v Č.Dubu převedena do Hodkovic.Vzájemná komunikace tím byla značně usnadněna. I když letos nebyly velké mrazy,byla zima neobyčejně krutá dlouho trvajícími sněhovými přívaly a bouřemi. I když stovky lidí lopatami a krumpáči téměř denně odklízely sněhové spousty,podařilo se jen málokdy a jen na krátký čas některou z hlavních silnic uvolnit pro provoz.Při tom všem se ztrácela ze studen voda a i farní studna byla asi měsíc bez vody.
Na masopustní středu se v Dl.Mostě na své cestě zastavila proslulá společnost krasojezdců,která ve své menažerii měla i živého nosorožce,jediného v Evropě.Ztratila se Halleyova kometa.I když astronomové spočítali,že je na nebi 51.880 komet,přece jenom bychom neradi o tuto jednu naši ~~známou~~ starou známou přišli a prosíme poctivé nálezce o její vrácení.Noviny píší o nádherném počasí v Paříži,kde se lidé už 20.března koupali v Seině.Také u nás v Dl.Mostě byly v březnu dny,kdy teplota stoupla na 13 až 14 stupňů.Pak ale brzo zas nastalo deštivé a chladné počasí a 10.a 23.května silně sněžilo.Minkovice se odvolaly proti guberniálnímu dekretu z r.1834, podle kterého měly být přeřazeny z Rochlic k Dl.Mostu a Rašovka se odvolala proti přeřazení z Dl.Mostu do Č.Dubu a to hlavně z důvodů školní docházky svých dětí.

Cholera,která na ostatní kraje opět těžce dolehla se u nás nijak výrazně neprojevila,u některých způsobila nervovou horečku a jen poměrně málo lidí zemřelo.Léto bylo velice suché,přesto nebyla úroda nejhorší,málo bylo krmení a brambor.Podzim byl velice mírný. Farní studna byla opět 14 dní bez vody.18.října večer se nad celou Evropou objevila polární záře,kterou lidé v prvních chvílích považovali za obrovský požár.V 21 h a 10 min se na severovýchodě objevila růžová záře s bílými,do červena přecházejícími paprsky, které neustále rostly a zároveň se na severozápadě objevila bílá záře s červeným okrajem,která ale brzy zmizela.Zůstal červený pruh, který se zvětšoval a spojil se s červenou září na severovýchodě čímž vznikl pravidelný,teď už purpurově rudý pruh od severovýchodu k severozápadu,protkaný četnými bílými paprsky.V 21 h 2o m dosáhla polární záře svého vrcholu a pak začla postupně od svého středu slábnout a v 21 h 45 m zmizela úplně.Po celou dobu tohoto úkazu bylo naprosté bezvětří.Zdejší noční hlídač vypověděl,že podobnou záři spatřil již 4.října,což by souhlasilo s pražskými novinami ze 17.září,které podobnou zprávu přinesly z mladoboleslavska. Narodilo se 67 dětí,bylo 35 únrtí a 11 svateb.

L.P. 1837 -Mrazy byly v zimě mírné ale sněhu bylo zase až příliš. V noci z 2.na 3.ledna řádila bouře takovou silou,že na kostelní věži ohnula a málem shodila kříž.Nebezpečného sejmutí a nového upevnění kříže i hlavice se ujal pokrývač Krause z Hodkovic za 50 zl Všechny porody,které probíhaly v lednu a únoru i březnu byly nebývale těžké,mnoho matek i dětí brzy po porodu zemřelo,další zemřeli později v šestinedělí.Příčinou byla pravděpodobně těžká chřipka,která snad byla následkem předchozí cholery.
Měsíc březen byl velice studený s častým sněžením.Zatím co v loňském březnu bylo naměřeno až 14 %,letos bylo 10 % pod nulou.Také v dubnu i květnu bylo počasí velmi nepříjemné a studené.Žádost občanů z Minkovic o zachování jejich dětí při naší škole v Dl.Mostě,podaná při letošní visitaci,byla předložena guberniu.Léto bylo velmi deštivé,přesto byla úroda poměrně dobrá,celkově lepší než loňská. Za zdobení portrétu P.Marschnera,l.lokalisty bylo vyplaceno 5 zl

L.P.1838 - Na místo penzionovaného školního pomocníka Augustina Hübnera nastoupil učitelský kandidát Josef Čumpelík.Na místo bývalého nočního hlídače a hrobníka nastoupili Franz Ehrlich,obecní poslíček z č.44 a Ferdinand Knobloch,kominík z č.53.Na svou funkci v kostelní radě resignoval Ferdinand Ulbrich z důvodů zaneprázdnění úřadem obecního představeného a zavedení modrotisku ve své tkalcovně. Na jeho místo nastoupil Franz Löffler,nejstarší syn dalšího člena kostelní rady.Svou činnost zahájily také 2 porodní báby po absolvování kursu v Praze a převzetí diplomů.Jsou to Josefa Husak /?/ ze Šimonovic č.2 a Klara Glaser z Jeřmanic č.156.Dlouhomostecká fernost má tedy v současné době 3 porodní báby.Zároveň se tu usadil aprobovaný porodník a lékař Wenzel Marschan,bydlí v č.9
Nejvýznamnější událostí pro celou oblast je prodej českodubského panství,ohlášený na 6.srpna.Letos jsem obdržel své 3 kubíky palivového dřeva,aniž bych o ně musel požádat.Již při poslední visitaci bylo upozorňováno na neochotu učitele,doprovázet podle starého zvyku faráře při zaopatřování nemocných.Dle vyjádření okresního vikáře je řešení této záležitosti v kompetenci obecního představenstva.Tohoto úkolu se posléze ochotně ujal učitelský pomocník,zatím co učitel ke své hanbě trval na tom,že doprovázení faráře nemá v pracovním úvazku,což je sice pravda ale není to v souladu s odvěkým zvykem,který nelze jen tak ignorovat.Ten samý problém je při přenášení mrtvého z domu do márnice.

16.března byl ráno na volném prostranství blízko svého domu nalezen mrtvý Anton Bergmann,lamač kamenů,notorický alkoholik. Opilý upadl obličejem do bahna a udusil se.
V srpnu koupil naše panství,dosud náležející náboženskému fondu v Č.Dubu a na Frýdštejně v licitaci za 512.200 zl kníže Camill de Rohan.Odhadní a vyvolávací cena byla dle Pražského věstníku zemského gubernia 360.760 zl 26 kr . Ve jmenovaném věstníku je uvedeno,že toto panství obsahuje na ploše 3 čtverečních mil 1.město,2 městečka a 77 vesnic s 22.923 obyvateli.
Patronátní právo nad českodubským děkanským kostelem,děkanstvím, hřbitovním kostelem,dále nad farním kostelem,farou a školou v Hodkovicích a Osečné jakož i nad školou v Bílé a místními kostely a školami v Dl.Mostě a Ježmanicích náleží pod panství Sychrovské. V kupní smlouvě bylo dále uvedeno,že nabyvatel těchto církevních statků má v Dl.Mostě a Jeřmanicích pouze patronátní a nikoliv presentační právo.Pro nás by bylo výhodnější,kdybychom podléhali presentačnímu právu vrchnosti na Sychrově než presentačnímu právu císařskému.Vikariátem bylo nařízeno,aby se 25.srpna dostavili faráři i učitelé v 6 h ráno do Hodkovic,odkud se společně odebrali na Sychrov,kde v 9 h měli složit hold svému patronovi.Já jsem byl v té době v Hrádku na církevní slavnosti a proto se výpravy zúčastnil můj bratr konservátor a učitel.Na Sychrově musela celá delegace dlouho čekat,až se Jeho Jasnost vyspí a pak se dočkala náramného hromování,vyvolaného mou neúčastí.6.září byl konán slavnostní průvod naši nové vrchnosti skrz Hodkovice do Č.Dubu. V průvodu jel i náš rychtář na svém koni.Požádal jsem našeho knížecího patrona o audienci na Sychrově,ke které jsem se v určený den dostavil s naším rychtářem a sousedním farářem z Jeřmanic. Opět jsme museli několik hodin čekat,než jsme byli jednotlivě přijati.Kupodivu jsem byl přijat velice vlídně,ospravedlnil jsem se pro svou neúčast na úvodní presentacie a odcházel jsem pln naděje na dobrou budoucnost.Mezi naše chudé nechala Jeho Jasnost na památku převzetí panství rozdělit 400 zl
10.října dopoledne se na půdě svého domu č.49 oběsil Anton Hübel. Trpěl depresemi a byl před čtvrt rokem propuštěn z pražského ústavu pro choromyslné jako vyléčený.Jeho sestra ukončila svůj život stejným způsobem.Byla provdána za Josefa Wünsche ve Vesci č.138, kde je také na tamnějším hřbitově pochována.I její bratr byl po obdukčním řízení ve vší tichosti pochován na zdejším hřbitově.
4.listopadu byla mnou za přítomnosti krajského konservátora Ludviga Leubnera,biskupa Angustina Hille,kantorů a obecného lidu vysvěcena opravená kaplička se zvonicí v Javorníku.Najejí opravu, která stála 225 zl v plné míře přispěli sbírkou lidé z Javorníku. Narodilo se 76 dětí,bylo 39 úmrtí a 8 svateb.

L.P.1839 - 13.května mi z vrchnostenského úřadu v Neukirchen/?/ poslali přípis,dle kterého na nového majitele panství přešlo vůči seskupení obcíSiebendörfel /t.j.oblast od Záskalí po Nisu-Vratislavice,Vesec,Dl.Most,Ježmanice,Záskalí,Javorník,Šimonovice/ jen právo patronátní.V této souvislosti upozornila dvorní kancelář, že prodávající Správa náboženského fondu měla pouze patronátní a nikoliv presentační právo,které tedy nepřísluší ani novému majiteli. O této klauzuli v kupní smlouvě se zmiňuji již v minulém roce - bude-li však uplatněna,bude to znamenat,že se Siebendörfel / a tedy i Dl.Most/ dostanou až na okraj zájmu nového knížecího majitele i pokud půjde o financování a údržbu našich církevních objektů včetně škol.

10.listopadu byli úředně od stolu i lože rozvedeni manželé Langovi z Rašovky č.3 . Manželka Johanna Langa porodila na Rašovce v č.25 dvojčata,která byla přes protesty Johanna Langa v křestní knize připsána na jeho jméno.Dvojčata brzy zemřela.Vytrvalými domluvami církve a úřadů se podařilo oba manžele opět smířit a ti dnes žijí spokojeně ve společné domácnosti.Deus confortet.
Narodilo se 76 dětí,bylo 43 úmrtí a 6 svateb.

L.P.1840 - O letošních velikonocích byla poprve v průvodu ke Vzkříšení nesena nová školní vlajka.Byla pořízena z milodarů a stála 49 zl 17 kr.K hodinám na věži z r.1815 byly pořízena nové ciferníky ze silného plechu s dobře pozalcenými číslicemi za 47 zl 41 kr.Varhany,instalované v r.1782 byly opraveny varhanářem Josefem Predigrem z Albrechtic za 114 zl 60 kr,za truhlářské práce na varhanách obdržel Florian Weisse 7 zl 15 kr,cizí muzikanti na 2 koncertech,pořádaných ve prospěch opravy varhan obdrželi 19 zl. Výnos obou koncertů byl 90 zl 5 kr.Konservator Ludvig Leubner byl přeložen,na jeho místo nastoupil v srpnu Johann Hammerschmied. Stručný,zkrácený obsah protokolu,sepsaného 11.ledna 1840 konservatorem L.Leubnerem : Ad perpetum rei memoriam.Byly 3 hodiny odpoledne 11.ledna 1840,když jsem v doprovodu šoltyse /?/ vstoupil do domu P. v Š.č.14.V předsíni byla hospodyně,v obytné místnosti otec zašíval jakýsi pytel,u vyhaslých a studených kamen stál stůl, na něm sedělo asi roční dítě,asi 19tiletý mladík strouhal na struhadle na kost zmrzlé brambory,v tmavém koutě místnosti byl snad také někdo.Řekl jsem : "Ukažte mi vaši dceru ".Šoltys vyzval hospodyni,aby obstarala světlo a vedla nás.Vyšli jsme z domu na dvůr a hospodyně nás přivedla do jakéhosi hrůzu vzbuzujícího brlohu,snad kdysi stáje s nedýchatelným,zatuchlým vzduchem.Při blikotavém světle krátké louče /ničím jiným se v tomto domě nesvítilo/,které nemohlo zaplašit úplnou tmu,nezmírněnou ani paprskem denního světla bylo vidět kamenný prostor s valenou klenbou,stěny i strop mokré sraženou párou,na zemi jakási vrstva hnoje ale žádné zvíře.Poblíž dveří a slámou ucpaného větracího okénka této kobky,proti které muselo být nejhorší vězení v naší zemi rajským obydlím se hospodyně zastavila a ukázala na jakousi tmavou skvrnu na zemi.Vyzval jsem hospodyni : "Promluvte na ni, ať vím,kde je ".Hospodyně zvolala "Barunko!".Uslyšel jsem odpověď normálním zdravým hlasem "Nechte mne přikrytou "-nikoho jsem ale neviděl.Nařídil jsem hospodyni,aby ji odkryla,ta zvedla jakési cáry,v tom dohořela louč,šoltys přinesl novou a v jejím světle jsem uviděl na jakémsi prohnilém slamníku dívku,skrčenou do kozelce,úplně nahou s obličejem,zakrytým vlasy.Když ji šoltys vlasy odhrnul,objevil se krásný obličej v němž se ale zračilo hrozné utrpení.Na žádnou z mých otázek neodpověděla,jen dychtivě sáhla po pytli,kterým se přikryla a po housce,kterou jsem ji dal. Při odchodu jsem řekl "Barbaro.Pochválen buď Ježiš Kristus".Teprve ve dveřích jsem uslyšel její odpověď "Až na věky.Amen".Proti nevinné Barbaře žije i ten nejhorší zločinec v tom nejstrašnějším vězení jako v ráji.Hospodyně je nevlastní matkou neštastné Barbary a prohlašuje,že kdyby se Barbara měla nastěhovat do domu,ona by se odstěhovala.Toho se nesmírně bojí nedužívý otec Barbary ..... Konservator Leubner končí svůj protokol slovy " Možná,že než mezi tak necitlivými lidmi je Barbaře lépe o samotě v té strašné stáji - nebo v hrobě.

L.P.1841 - 16.června provedl na Dl.Mostě slavnostní visitaci Illustritimus D.D.Episcopus Augustinus Bartholomeus Hille

L.P.1842 - Nejvyšší c.k.Majestát rozhodl výnosem z 13.listopadu minulého roku,že k novému Sychrovskému panství náleží i právo presentační na Dl.Mostech a v Jeřmanicích.
Místní pěvecké a hudební sdružení uspořádalo koncert,jehož výtěžek 20 zl věnovalo na novou kazatelnu.Poslední velikonoční neděli vyvolal zdejší učitel větší rozbroj než v r.1832,takže odešli všichni choristi a učitel musel mešní písně hrát a zpívat sám.
Ferdinand Hübel z Vesce č.150 zavěsil v kostele nový lustr.
Zdejší duchovní P.Josef Tobisch byl přeložen do Polubného.
Na jeho místo nastoupil P.Franciscus Brousek,rodák z Držkova, vysvěcený na kněze v r.1826.V tomto roce opět řádila cholera, které padlo za oběť mnoho set lidí.Tento rok byl i jinak špatný, obilí skoro nevyrostlo.
/Záznamy z let 1843 až 1850 P.Fr.Brouska jsou téměř nečitelné a týkají se snad jen milodarů.K r.1846 lze přečíst,že to byl rok pro Dl.Most požehnaný a že si lidé stěžovali,že kříž stojí šikmo ... v r.1850 byl počet obyvatel v Dl.Mostě 1743 a v Javorníku 206

L.P.1851 - 6.prosince byl P.Franciscus Brousek přeložen do Boskova.Na jeho místo nastoupil 8.ledna 1852 Ignacius Hayny, narozený 9.X.1806 v Jičíně,absolvoval theol.gymnazium v Hradci Králové kde byl 19.března 1809 královéhradeckým buskupem Aloysem Josefem hrabětem z Kolowratů vysvěcen na kněze.Na žádost Jeho Jasnosti knížete Camilla Rohana byl převeden k litoměřickému biskupství a nastoupil místo duchovního pastýře v Dl.Mostě

Zápisy P.Ign.Hayny nejsou chronologické .... Velmi těžká byla léta 1854 a 1855.Ceny potravin neustále stoupaly.Brambory,jediná záchrana před hladem v tomto chudém kraji se neurodily.V sousedních Jeřmanicích vypukl z hladu tyfus,na který zemřelo mnoho lidí.
1.května 1859 byla dána do provozu železniční trať Pardubice - Liberec,s jejíž stavbou se započalo v r 1857 .....

L.P.1860 - Letošní zima byla velice tuhá,provázená prudkými větry. Po veliké bouři v noci z 28.na 29.března byly na hřbitově nalezeny kříž a hlavice z kostelní věže

L.P.1861 - Tento rok je bohatý na události,důležité nejen pro zemi Českou ale pro všechny země Rakouska.Dle c.k.výnosu z 20. října 1860 měly být v prvních měsících letošního roku ve všech obcích nové volby.V Dl.Mostě se tak stalo 7.února 1861.Naprostou většinou byli zvoleni : Anton /?/ obecní radní Dominik Hübel a Franz Wondrak,v Šimonovicích byl zvolen Josef Hübner,na Rašovce Franz Löfler,rolník ze Šimonovic a Wenzel Löfler,rolník z Minkovic, v Javorníku Ignaz /Wanke ?/.22.března všichni zvolení složili předepsanou přísahu před oltářem v kostele v Dl.Mostě do ruk faráře.
Na Velikonoce v r.1860,které připadly na konec března,bylo pěkné počasí a teplo.Naproti tomu 19.května ležely nejen okolní hory ale také celá naše nížina pod sněhem.Květy na stromech a celá vegetace tím byla velice ohrožena,avšak jako zázrakem přišly v zápětí teplé dny,které vrátily naději na dobrou úrodu.

L.P.1862 - Letošní zima byla mírnější,než ty předešlé.Již začátkem března zmizel z polí sníh a začátkem května se všechno zelenalo a stromy byly obalené květy.Polovina farní střechy byla pokryta novou břidlicí a opravena byla také školní budova.

L.P.1863 - Letošní zima byla opět celkem mírná avšak nekonečně dlouhá.Začátkem června se zdály být brambory zčernalé zimou. 8.března byly v celých Čechách oslavy k tisíciletému výročí příchodu Cyrila a Metoděje.V Javorníku vyhořely domy č.19 a 20. Příčina požáru nebyla zjištěna.12.listopadu byl posvěcen a zavěšen nový zvon.

L.P.1864 - Ve věku 68 let zemřel 17.října zdejší učitel, ředitel kůru a varhaník Dominik Hübner.Jeho náhrobní deska je na zdi kostela.

L.P.1865 - 26.dubna zesnul v pokoji náš litoměřický biskup Aug.Bartholomeus Hille a byl pohřben na litoměřickém hřbitově - 33 let vedl naši diecezi. Na věži kostela byly znovu upevněny kříž a hlavice,sražené při bouři v r.1860

L.P.1866 - 15.dubna dostala naše dieceze nového biskupa. Stal se jím Augustin Paul Wahala,nar.1802.
Tento rok se stal pro Rakousko osudným pro válku s Pruskem.Tato válka se také těžce dotkla Dl.Mostu a sousedních obcí.Jakmile Prusové vyrazili z Žitavy směrem na Hrádek,opustili Liberec všichni c.k.úředníci,dohlížitelé i žandarmové včetně četných fabrikantů. 24.června ke 2 hodině odpolední se před Dlouhým Mostem postavil na odpor pruským hulánům oddíl rakouských husarů,kterému velel major Franz von Panz.Mezi domy č.42 a 96 byla postavema barikáda. Na Zákalí stálo několik rakouských děl,které však pro mlhu,která tam nahoře byla,nemohly zasáhnout.Toto střetnutí stálo život velitele rakouských husarů majora Franze von Panze,3 rakouské husary a 1 pruského hulána.Tělo majora Franze von Panze bylo odvezeno do Turnova a tam pochováno.Vojáci Emerich Süli,Ludwig Horwat,Franz Heidinger a Karl Andody byli pochováni společně na zdejším hřbitově.Po kvapném ústupu rakouského vojska byly Dl.Most i sousední Jeřmanice až do svátku sv.Petra a Pavla /29.června/ doslova zaplaveny postupujícím pruským vojskem,což se neobešlo bez značných škod a rekvizicí.Na zdejším hřbitově byl také pohřben jeden z pruských infanteristů,zabitý bleskem 29.VI.

L.P.1867 - Letos obdržel učitelský pomocník Johan Vondráček definitivu řádného učitele.Byl vysvěcen prapor místních Rozsévačů víry.Na návrší před Dl.Mostem ve směru k Liberci byl odhalen pomník na paměť padlých v loňské bitvě a postaven kříž na hrobě vojáků na hřbitově.Slavnostního odhalení se zúčastnil důstojnický sbor,c.k.úředníci z Liberce,spolek Rozsévačů víry a velký zástup lidu.

1868 - 9.srpna vyhořel dům č.95 Josefa Hübla.Byly vydány nové školské zákony.4.prosince se v dopoledních hodinách strhla strašlivá vichřice,které padlo za oběť několik domů a dokonce i kamenná socha sv.Jana Nepomuckého z r.1729 byla stržena z podstavce a rozbita na několik kusů.

L.P. 1869 - Nejvýznamnější událostí tohoto roku byl vatikánský konsil,kterému předsedal za účasti více než 800 biskupů papež Pius IX. U kostela byl postaven nový pomník sv.Jana Nepomuckého z litiny na žulovém podstavci a 25.června byl vysvěcen.U silnice z Dl.Mostu do Šimonovic nechal na svém pozemku u č.34 postavit Ludwig Daniel kapli z kamene,krytou břidlicí,zasvěcenou Nejsvětější Trojici. Vysvěcena byla 29.srpna

Počet obyvatel	:	Dl.Most 1.807		Javorník	399
Počet domů	:	-"-	347	-"-	56

L.P. 1870 - 20.září obsadil Viktor Emanuel se svými vojáky a dobrovolníky násilím Řím - Patrimonum Petri.Odvážil se tohoto zločinu až po porážce Napoleona III.,který dotud chránil papežovu svrchovanost v Římě

L.P. 1871 19.listopadu složil svůj úřad ze zdravotních důvodů vikář z Rochlic,jeho povinnosti převzal farář z Osečné.

L.P. 1872 - Tento rok se u nás ani v nejbližším okolí nestalo nic pozoruhodného.

L.P. 1873 - 16.června dosáhl papež Pius IX. 27 let svého zvolení. Z 257 jeho předchůdců on jediný dosáhl Petrových let.

.....

L.P.1877 - Až po letošní rok nebyly vedeny žádné záznamy. Po dlouhé nemoci zemřel 26.5.1877 P.Ignacius Hayny a byl 29.5. za účasti dvaceti kněží pochován na zdejším hřbitově.Až do 12. listopadu zda administroval kaplan z Všeně Johan Tyrichter. 8.listopadu jsem byl já,Johan Počta,narozený 1832 v /?/ u Prahy, vysvěcený 1858 v Litoměřicích jmenovám zdejším farářem.V neděli 11.listopadu jsem byl na nádraží o půlšesté uvítán představeným obce Wilhelmem Hübelem,ředitelem školy Joh.Wondráčkem a přednostou stanice Širokým.Za doprovodu velkého zástupu dětí i dospělých jsme přijeli ke kostelu,také již plném věřících,kde mne uvítal administrator Tyrichter. 25.listopadu jsem byl slavnostně uveden ve svá církevní práva v Dl.Mostě libereckým vikářem P.Simmem za účasti rochlického faráře p.Kretschmera,hodkovického faráře P. Ptáčníka,jeřmanického faráře p.Ullmanna a rýnovického faráře P.Krupičky.Následovala hostina na faře,která trvala až do 9 h večer. Druhý den v pondělí 26.listopadu byl na faru pozván učitelský sbor, který se také rozešel až v 9 h večer,kdy už mladí páni učitelé nevydrželi píť ani sedět.Zpěvácký spolek se zavázal,že bude mimo světských písní nacvičovat také jednou týdně písně kostelní, církevní a že bude častěji zpívat v kostele.Bylo mi od začátku zřejmé,že pro mne končí období pohody a klidu,které jsem jako kaplan prožíval v Boskově ve vzájemném přátelství a lásce s děkanem P.Brouskem.

L.P.1878 - Počátkem t.r. byly "vylepšovány" platy duchovních, Můj roční příjem 400 zl byl snížen na 320 zl a to v době,kdy neustále všechny ceny stoupají a kdy i jinak jsem ze všech stran velice tísněn.Již celý rok je našim biskupem celá konsistoř přiváděna do rozpaků a celá diecéze do velikého nebezpečnství. 7.února zemřel Svatý Otec Pius IX. Svůj pontifikát vedl déle než všichni jeho předchůdci a vždy na něj bude s vděčností vzpomínáno. Již 20.února byl zvolen nový papež,Leo XIII.

L.P.1879 - 1.ledna byly uskutečněny 3 zaopatřovací průvody na Javorník a jeden na Rašovku.V Dl.Mostě to vzbudilo velkou pozornost,protože v posledních letech nemocní často faráře nevolali a umírali bez posledního pomazání.K velikonoční svaté zpovědi se nedostavilo snad ani dest věřících.Pokud přicházejí ke sv.zpovědi nastávající novomanželé,nejsou skoro v žádném případě řádně připraveni.Ve dvou případech dokonce ženich sv.zpověď odmítl. V jednom případě ženich od zpovědnice vstal a odešel s poznámkou, že není žádné dítě,aby se nechal poučovat a vyptávat.V Dl.Mostě je poslání faráře opravdu velmi těžké.Rovněž tak ve škole je postavení katechety nezáviděníhodné.
Zima letos začala velice brzy,sníh a mrazy nebraly konce.

L.P.1880 - Episkopát země České zaslal c.k.ministerstvu ve Vídni memorandum,ve kterém si stěžuje na poměry,které zavládly ve školách po školské reformě.V memorandu je obsažena žádost, aby přestalo být bráněno katolickému vlivu ve školách a obnovena morální výchova žactva.Za představeného obce byl zvolen jistý Wilhelm Hübel,obchodník,který se při setkání s farářem sice tvářil přívětivě ale za jeho zády brojil ze všech sil proti němu i celé církvi.Nabádal dokonce děti,aby nechodily do školy,pokud tam bude katecheta a lidem se vysmíval za jejich návštěvy v kostele. Výsledek jeho snažení byl ten,že do kostela přicházelo stále víc lidí a jemu šly neustále hůř obchody.Vyzval proto okresní školní radu,aby u konsistoře prosadila odvolání faráře z Dl.Mostu. Všichni očekávali,že se konsistoř svého faráře zastane ale opak se stal skutečností.O nápravu zjevné křivdy na faráři se nepokusil ani patronátní úřad na Sychrově.P.Johan Počta proto zažádel o přeložení do Loučky,jedné z nejmenších farností v diecézi Staré věžní hodiny vypověděly definitivně službu a byly proto objednány nové u hodináře Adolfa Bergmanna v Liberci a stály 437 zl 88 kr

Počet obyvatel	:	Dl.Most	1.811	Javorník	288
Počet domů	:	-"-	219	-"-	60

L.P.1881 - 20.února odešel zdejší farář P.Johan Počta do Louček,odkud na zdejší faru přišel Johann Štajnygr,narozený 23.srpna 1844 v obci Kly na Mělnicku,absolvent theologického gymnazia v Bohosudově a kněžského semináře v Litoměřicích,na kněze vysvěcen byl 20.června 1869,působil jako farář v Držkově, Jenčovicích a posléze v Loučkách.Jeho instalace v Dl.Mostě byla zahájena v den jeho příchodu ve 2 h odpoledne slavnostní mší za přítomnosti velkého počtu věřících a četných osobností,mezi kterými byl i vikariátní sekretář P.Wenzel Kretschmer z Rochlic,P.Johann Kara,farář z Jeřmanic,P.Herman Pietschmann,kaplan z Liberce a správce panství z Č.Dubu Johan Patočka.Po mši následovala malá hostina na faře,která skončila v 8 h večer.
8.května byla slavná svatba korunního prince Rudolfa s belgickou princeznou Stefanií.V hodinách svatby byl kostel v Dl.Mostě přeplněn lidmi,modlícími se za šťastný život novomanželů.
26.května dopoledne se strhla nad Dl.Mostem strašlivá bouře,při které byl na silnici zabit bleskem Anton Glaser.

L.P. 1882 - Ve dnech 31.dubna až 7.května proběhly v Dl.Mostě misijní dny pod vedením důstojných pánů členů Společenství Ježíšova P.Josefa Svobody,P.Ant.Slabého a P.Josefa Kruckbergera. Každý den bylo uspořádáno několik přednášek v německé i české řeči,ke kostelu neustále proudily davy lidí a misii lze označit jako velmi úspěšnou,přesto že se ji různé živly snažili překazit vylepováním různých hanlivých plakátů,které ale byly v zápětí věřícími lidmi strhávány.Její Jasnost kněžna Adela Rohanová přispěla na misii částkou 300 zl . 1.května byla vez zdejším kostele slavena první májová Marianská mše.Pro tuto příležitost byl pořízen další postranní oltář.Do té doby byl v kostele pouze jeden postranní oltář,což značně narušovalo dojem ze symetrie. Místní truhlář Heinrich Angst se ujal truhlářské a řezbářské práce, Julius Ehrlich z Liberce provedl mramorové nátěry a ostatní výzdobu, 2 andělíčky věnoval arciděkanský kostel z Liberce.Určité problémy byly se samotným obrazem.Správce Sychrovského panství Alois Göbl přes veškerou svou snahu v zámeckých sbírkách žádný příhodný obraz nenašel a tak doporučil ak.malíře ze Železného Brodu,který ale pro příliš mnoho jiné práce nemohl dokončený obrazu do 30.dubna přislíbit.Zakázku na obraz pak přijal ak.malíř z blízkého Rychnova Adolf Löffler,který si jako rodák z Dl.Mostu této práce obzvláště

cenil,včas ji dokončil a faráři se přiznal,že po celou dobu práce na obraze se každé ráno s celou rodinou modlil "Ave" za zdar díla. Obraz pak skutečně vysoce ocenili při svěcení oltáře všichni členové misie a všechn věřící lid.Celkové náklady na oltář byly 189 zl 70 kr z toho za obraz bylo vyplaceno 50 zl . Sbírka mezi věřícími vynesla o 17 zl 95 kr víc,což bylo použito k novému pozlacení hlavního oltáře.

L.P. 1883 - 17.června přijel na visitaci do Dl.Mostu biskup Emanuel Johann Schöbel.Byla neděle,neustále pršelo,sešel se ale nepřehledný zástup lidí,k biřmování se jich dostavilo 595. V tomto roce byla provedena nutná údržba postranního oltáře sv.Jana Nepomuckého,nově byla pozlacena monstrance a kalich.V Dl.Mostě bylo ustanoveno s povolením biskupa Emanuela Johanna Bratrstvo Srdce Ježišova.Má 195 členů a několik nepřátel,kteří nešetří různými nesmyslnými pomluvami.18.června zemřel liberecký vikář P.Fr.Simm a byl 21 června pohřben na hřbitově v Liberci.21.listopadu zemřela na Sychrově kněžna Adelheida z Rohanů a byla uložena do rodinné hrobky v Loukově.Kněžna Adelheida byla vzácná paní,proslulá svou dobročinností a zbožností,častokrát navštívila i kostel v Dl.Mostě.

L.P.1885 - 15,května bylo mimořádně bouřlivé počasí se silným větrem,který poškodil na severní straně kostela okna.Naštěstí se tak stalo ve dne,takže mohla být ihned učiněna záchranná opatření a bylo tak zabráněno větším škodám.Přesto bylo nutné,objednat u místního truhláře Adolfa Augusta 4 nová okna.Zároveň bylo rozhodnuto, vymalovat celý kostel.Celá tato akce přišla na 665 zl 74 kr , z toho stála okna 219 zl 44 kr a vymalování kostela 387 zl 02 kr Na tomto vydání se podíleli skoro stejným dílem kostelní pokladna, farář a milodary věřících.
31.srpna ve 2 h ráno přepadlo několik místních mladíků ve věku 18-20 let na silnici před hostincem "U tří lip" české povozníky,kteří jeli s ovocem na trh do Liberce.Přepadení bylo národnostně motivováno a provedeno zavrženíhodným způsobem za použití klacků i nožů.Násilníci byly však brzy zneškodněni a odvezeni do vězení v Liberci.Aby v budoucnosti nemohlo k takovým nepřístojnostem docházet,byla v Dl.Mostě zřízena četnická stanice,která tu bude i jinak velice užitečná.Je nutno zdůraznit,že mezi místním obyvatelstvem nejsou absolutně žádné národnostní rozdíly a Češi i Němci tu žijí spolu jako jedna rodina.
Před deseti lety byla vykradena horská kaple na Javorníku.Letos byl z tohoto zločinu obviněn místní malíř a natěrač Franz Glaser,který se tímto činem chlubil před několika svědky.U soudu byl však pro nedostatek jiných důkazů žaloby zproštěn.Glaser je hlavou místních socialistů a neustále nevybíravým způsobem brojí proti církvi a má bohužel hlavně mezi mládeží i určité úspěchy.
8.srpna zemřel náhle na mozkovou mrtvici ředitel zdejší školy Johan Wondráček,rodák z Daliměřic u Turnova.Jeho pohřeb se konal v neděli odpoledne takže přišly zástupy lidí z blízka i daleka.K poslednímu rozloučení přišlo přes sto učitelů v čele s okresním školním inspektorem Schwertnerem,z duchovenstva to byli vikář P.W.Kretschmer, farář z Rochlic,farář a kaplan z Rychnova a farář z Jeřmanic. V pondělí bylo zpívané requiem pod řízením Fr.Müllera,ředitele školy v Rochlicích.

Novým ředitelem zdejší pětitřídky se stal Valentin Kumpert, do té doby ředitel školy v Oldřichově.
Letošní volby do obecního zastupitelstva byly velice bouřlivé. Dosud měla vždy převahu tzv.strany Hübelova,v podstatě konservativního směru.V poslední době vzrostla strana opoziční,tzv.Wondrašova, projevující značnou nespokojenost s parcí strany Hüblovy.Strana Wondrakova ve volbách zvítězila a předsedou obce byl zvolen Ferdinand Jung z č.19.Tato volba se zdá být šťastnou,protože pan Jung je znám svou čestností a zbožností.
Situace na poli politickém i náboženském se stává ponenáhlu nepříjemná.Zejména ve směru k církvi se vzmáhá lhostejnost až ignorance a to hlavně mezi lidmi,pracujícími v továrnách.Situace v severních čechách ovšem není zdaleka tak vyhrocená jako třeba v Německu.U nás si dělníci na socialisty resp.sociální demokraty jen hrají.Pořádají schůze,kde předčítají z soc-dem.novinpřivezených z Německa nebo Ruska a nadávají na fabrikanty.Jinak ale chodí do práce a pilně pracují.O to otěvřeněji vystupují proti církvi, nechodí do kostela a vzdávají se tak jediné naděje na útěchu,která jim jednou bude scházet.V nedělních dopoledních hodinách,vyhrazených pro bohoslužby,pořádají schůze,různé veselice a výlety.Situace není lepší ani mezi jejich zaměstnavateli,z nichž mnozí se svým odporem k církvi přímo chlubí.To vše má za následek ztrátu úcty jednoho člověka k druhému.Zejména mezi mužskou mládeží se vzmáhá přesvědčení, že čím budou ke svému okolí bezohlednější,tím budou více hodni obdivu. A také čím nápadněji se budou oblékat a vystupovat na různých zábavách.Aby všem těmto zvrácenostem mohli dostát,živoří často přes týden jako žebráci.O sobotách a nedělích se pak předstihují v módě, rozhazovačnosti a hrubostech.Z hospod se vracejí s těžkými hlavami a prázdnými kapsami,přesvědčeni o zlovůli svých zaměstnavatelů, kteří jim prý málo platí a s kterými bude proto nutno brzy zúčtovat. Z hlediska hospodářského jsou továrny,které tu vznikají prospěšné. Avšak z hlediska morálního jsou semeništěm eticky poklesłých lidí, kteří už ani své děti nebudou vstavu řádně vychovat.Bůh jim buď milostiv !
29.května ve 2 h v noci se přes naši farnost přehnala bouře s krupobitím,které značně poškodilo nejen stromy a satbu,ale způsobilo i velké škody na budovách.Jen na kostele a faře bylo vytlučeno 24 oken.Na stinných místech ležely kroupy až do poledního času a byly v ptůměru 6 dkg těžké.Už 3.června se strhla v dopoledních hodinách další bouře,při které uhodil blesk do selské usedlosti č.47 Wenzla Möllera v Šimonovicích,usmrtil jeho manželku v posteli a zažehl požár,při kterém se udusily 3 krávy.
15.června byl místní farář povolán na okresní hejtmanství do Liberce,kde mu za přítomnosti patronátního komisaře Aloise Göbla a knížecího účetního Josefa Jelínka byla připomenuta roční benefice 9 sudů piva z hodkovického pivovaru.Protože tato benefice byla podmíněna odvodem značného množství žita a jiných produktů,nebyla už 4o let využívána a nebude ani nadále a to zejména i proto, že hodkovické pivo za to rozhodně nestojí.
Obě monstrance a kalichy byly předány zlatníkovi Antonu Resslovi do Turnova k novému pozlacení.Pozlacení malé monstrance stálo 15 zl, velké monstrance 44 zl,kalichy 15 zl,předběžné stříbření 4 zl 8 kr
21.října bylo rozhodnuto o přeložení zdejšího faráře P.Johanna Štajnygra do Bozkova,kam se 24.října přestěhoval.Jeho povinnosti prozatím převzal farář z Jeřmanic P.Augustin Švoba.30.října v poledne zde nastoupil nový administrator Franz Čapek,do té doby kaplan v Semilech.Již v odpoledních hodinách se mu dostalo informací o místních socialistech a Hübelově straně.Je na něm,aby si o všem vytvořil na základě vlastních poznání svůj vlastní úsudek.
V r.1886 bylo 105 křtů,24 svateb a 76 pohřbů.

L.P.1887 - 28.května byla dokončena oprava varhan,kterou provedl Josef Kobrle z Lomnice.Májové bohoslužby byly letos bohatě navštíveny až na 3 dny,ve kterých bylo krajně nepříznivé počasí.V květnu byla opravena kaple v Javorníku a pokryta břidlicí. Náklady byly 47 zl 50 kr,Patronátní úřad přispěl 20 zl,ostatní vybrali občané Javorníku mezi sebou.Farář na svůj vlastní náklad nechal faru opatřit hromosvodem,což dalo podnět patronátnímu úřadu,aby stejným způsobem nechal zajistit budovu kostela /8.a 9.VIII/ Na úhradu účtu za opravu varhan bylo nutné,uspořádat sbírku,na kterou se vydal po jednotlivých domech osobně farář,doprovázen některým z učitelů nebo z obecního zastupitelstva.Ne všude uspěli.Někde z pochopitelných důvodů pro chudobu,jinde pro lhostejnost nebo i zášť.Celkem bylo vybráno 159 zl 40 kr.
28.prosince vypukla sněhová bouře,která trvala do rána 30.12. Všechny cesty byly zaváty.Při mši 31.12.byl kostel prázdný. Předseda obce Ferdinand Jung odstoupil z funkce a na jeho místo byl zvolen Ferdinand Glaser,obchodník střižním zbožím z č.123, člem Wondrakovy strany.
V tomto roce se narodilo 118 dětí,bylo 29 svateb a 88 pohřbů.

L.P.1888 - Od nového roku musí kostelník ve všední dny v 7 h ráno ke mši svaté zvonit velkým zvonem a o 1/4 na 8 malým zvonem.Kostelník se této povinnosti vzpírá s poukazem,že za předešlého faráře se tolik nezvonilo.
Na Rašovce byla už před lety zavedena tzv.zimní škola v době od 1.listopadu do 1.dubna,kam docházel vždy ve středu a v pátek učitel z Proseče.Na základě rozhodnutí okresního školního inspektorátu v Turnově byla od 8.ledna t.r.zřízena na Rašovce řádná škola s denním vyučováním.
27.června vyvrátila bouře kříž včetně hlavice na kostelní věži.
5.července za velkého krupobití,které způsobilo velké škody na úrodě,stromech i obydlích byl kříž s hlavicí z kostelní věže svržen na střechu kostela.
Už farář P.Počta v r.1880 popisuje své trápení s představeným obce Wilhelmem Hübelem,členem okresní školní rady a okresního školního výboru.K otevřenému konfliktu mezi současným farářem a Hübelem došlo před svatbou jeho dcery s majitelem statku v Raspenavě.Hübel odmítal řádnou svatbu se mší svatou a vyžadoval pohé sezdání v odpoledních hodinách,asi ve snaza ušetřit.Protože se s farářem nemohl dohodnout,stěžoval si u vikáře v Rochlicích a ten,aniž by vyslechl druhou stranu,předal stížnost consistoriu,které faráře přísně pokáralo.Hübel tím více brojí proti faráři a jeho dílo se mu daří.Do kostela chodí čím dále tím méně lidí,faráře při jeho cestách po obci skoro nikdo ani nepozdraví,když jde zaopatřovat lidé se schovávají,mnoho lidí umírá nezaopatřených a nejhorší je, když z Hübelovy kořalny přijdou do kostela opilci rušit bohoslužbu. Postavení faráře na Dl.Mostě se stává skoro horším,než kdyby působil mezi pohany.Zpovědnice v kostele je téměř zbytečný kus nábytku, za přípravu k manželství je považován konkubinát,během 2 let pouze 4 děti se nenarodily těsně po svatbě nebo před svatbou.Zato tito sociální demokraté vynikají v pašování,loupežích,podvodech a v důsledném držení modrých pondělků.Těmto lidem se zlým svědomím je i pohá přítomnost faráře krajně nepříjemná a proto se jej snaží všemi možnými způsoby znevážit a zesměšnit.Dokonce i dlouholetý kostelník Hlawatschek Josef,kterého před lety přijal farář Štajnygr,začal být drzý,nedbal svých povinností a větší část sbírek neodváděl.Bylo proto nutné se s ním rozloučit.O jeho místo se zajímal noční hlídač z nádraží Czech a krejčí Anton Mach z č.83 Czech chtěl zároveň nastoupit místo hrobníka,které dosavadní hrobník Filip Knobloch chtěl opustit.Czech ale již druhý den z neznámých důvodů svou nabídku zrušil a kostelníkem se tedy stal

Anton Mach.Na místo hrobníka se po další době hlásil Halbich,jeden z místních kořalů a byl odmítnut.Nebyl přijat ani další kořala Wenzl z Jeřmanic,za kterého se přišla přimlouvat jeho žena. Nemohl být přijat ani jeden z nejhorších kořalů Wondrak,který sice před lety hrobníkovi vypomáhal,musel být ale doslova vyhnán. A ten měl dokonce doporučení od obecního představenstva ! Zůstal tedy Filip Knobloch,přesto že na něj ze strany obce byl činěn nátlak,aby ze služeb kostela odešel.
V létě byla střecha fary pokryta novou břidlicí,také kryt hřbitovní zdi byl opraven nebo nahražen novým.Hřbitov dostal 2 nové, uzamykatelné brány.Dle staršího rozhodnutí Zemské školní rady z r. 1876 byla zavedena 6.třída společná pro chlapce i děvčata. Pani Frnciska Vorbachová z Jablonce nabídla antipendium z bílého atlasu,zdobené křížem,hvězdami a třásněmi ze žlutého štípaného skla v ceně 45 zl,které byla ochotna osobně vyprosit po domech ve farnosti. Bylo vybráno 47 zl 48 kr přesto,že se jinékde místo příspěvku dostalo spíš nadávek.Nejhorší to prý bylo u truhláře Leutelta, člena obecního výboru Reichelta a sedláka Porsche z Jeřmanic. Tento rok se narodilo 113 dětí,bylo 20 svateb a 92 úmrtí

L.P.1889 - 1.ledna 1889 o 1/2 6 h ráno zemřel farář z Jeřmanic P.Augustin Švoba.Jeho povinnosti až do příchodu administratora Fr.Hladíka,kaplana z Č.Dubu převzal farář z Dl.Mostu.
Přebytek ze sbírky na antipendium 2 zl 28 kr byl použit na opravu hřbitovního kříže,zbytek doplatil farář ze svého.
Na základě nového katechetního zákona přísluší farnímu úřadu za každou vyučovací hodinu katechismu ve 4.až 6.třídě 50 kr. Farní úřad vykázal 158 hodin,avšak páni z Liberce proplatili pouze 157 hodin.Proč asi ? C.K.Zemská školní rada nařizuje výnosem z 6.června 1889 okresní školské pokladně vyplácet farnímu úřadu na Dl.Mostě kilometrovné za cesty do Šimonovic,konané za účelem výuky náboženství 12 kr za 1 km.Vzhledem k zjištěné vzdálenosti 3 km z Dl.Mostu do Šimonovic přísluší farnímu úřadu za jednu návštěvu 72 kr.
/Dále je uveden doslovný přepis,zanesený v dokladech v české řeči, jelikož se týkal Rašovky,osídlené českým obyvatelstvem s českou školou/ :
Zato o rašovské škole došel tento přípis č.1751 :
Důstojnému úřadu farnímu v Dlouhých Mostech.
Veleslavná c.k.Zemská rada školní vyměřila usnesením ze dne 15.XI. 1889 č.34960 náhradu za cesty,které důstojné duchovní správě v Dlouhých Mostech za příčinou vyučování náboženství na obecné škole v Rašovce z okresní pokladny školní platiti se má na základě § 7 zákona daného 14.prosince 1888 zemsk.zák.č.69 12 krejcary za každý kilometr cesty tam i zpět.Za jednu cestu tam i zpět tudíž vzhledem k zjištěné vzdálenosti 4 kilometrů částkou XXX -zl.96 kr.Co se dotýče vyměření a poukázání částky,která důstojné duchovní správě dle počtu skutečně konaných cest za dobu od 1.ledna 1889 do konce školního roku 1889 a pak za každý následující rok školní náležeti bude,podotčeno,že bude příslušeti důstojné duchovní správě,aby předložila c.k.Okresní školní radě pro výše zmíněnou školu vždy koncem roku výkaz o počtu cest,které skutečně konala.Dále důstojnému úřadu farnímu věděti dáváme,že zároveň c.k.berní úřad v Českém Dubě poukazujeme,by důstojnému farnímu úřadu za 29 cest do výše uvedené školy v době od 1.ledna 1889 do konce školního roku 1889 za příčinou vyučování náboženství vykonaných 27 zl 84 kr vyplatil.
C.K.vrchní školní rada v Turnově dne 10.prosince 1889
C.K.vrchní hejtman co předseda V.Z.Fischer

/česky psaná poznámka faráře/ : Jak to měřili,nelze pochopiti. Ze školy šimonovické na Rašovku je předce dál než 1 kilometr.
/Dále opět v němčině/ :
Ad perpetuam memoriam.Na sklonku roku se Dlouhomostečtí zase snaží vyhnat svého duchovního pastýře.Podnět k incidentu vznikl již 15. června,kdy se při bohoslužbě 3 ženštiny bavily tak nahlas,že přehlušili i hlas zvonku před sv.přijímáním.Kněz jim jejich počínání samozřejmě při odchodu z kostela mírným způsobem vytkl a odešel na faru.V sobotu odpoledne dostal farář anonymní dopis, nad jehož obsahem by se začervenala i ta nejotrlejší nevěstka. Nebylo těžké zjistit,že anonymem je porodní bába Anna Löfflerová, jedna z těch tří v kostele napomenutých,které již před tím musel farář několikrát vytknout špatnou výchovu jejich dětí,často chybějících ve škole.Löfflerové se s pomocí svých synů truhláře a zámečníka Josefa Wondraka a profesionalního pašeráka Wilhelma Wondraka podařilo rozvířit agitaci proti faráři takovým způsobem,že se tím musela zabývat obecní rada a ta se licoměrně "jako dobří křesťané" obrátila no konsistorium s prosbou o radu "jak se bránit proti svému faráři".Tento dopis konsistoriu podepsalo 8 radních,těch, kteří nikdy do kostela nepřišli a kteří svého faráře znají snad jen podle vidění.11 radních přes značný nátlak nepodepsalo. Stížnost byla podepřena následujícími konkretními farářovými přestupky : Pohrozil synu Dominika Hübnera za to,že nafaře rozbil kamenem okno.Nechal příliš dlouho čekat kmotry při křtu dítěte Augustina Rösche.Posílá porodní báby Annu Wondrakovou, Annu Löfflerovou a Krolinu Hofrichtrovou při křtech pro kostelníka. Na popud konsistoře d.p.vikář tyto stížnosti prověřoval,výsledek svého šetření ale faráři neoznámil,snad nasbíral ještě další podobné stížnosti.Z konsistoře přišlo faráři pouze rozhodnutí, že v jarních a letních měsících má nechat hřbitovní brány nezamčené, aby lidé mohli navštěvovat hroby svých bližních.Konsistoř zřejmě nebere v úvahu,že farář není hrobník a že se v poslední době vyskytují případy poškozovaní hrobů a že doknce někteří bezvěrci vykonávají na hřbitově svou potřebu.Vzhledem k tomu,že potíže současného českého faráře jsoun podobné,jaké měl český farář Počta v letech 1878-1881 nelze vyloučit,že jde v podstatě o pohnutky národnostní,které se objevují po nástupu soc.demokracie

L.P.1890 - 24.března 1890 byl zdejší farář P.Čapek přeložen do Vysokého.Na doporučení knížete Camilla Rohana dosadila konsistoř na faru v Dl.Mostě P.Františka Hrbka,administratora z Jeřmanic, narozeného2.prosince 1853 v Praze,vysvěceného 19.června 1879 na kněze,po dobu 11½let v Semilech a posléze administratora v Jeřmanicích.Páter Hrbek se tomuto příkazu konsistoře podvolil přes své oprávněné obavy vzhledem osudu farářů Počty a Čapka. P.Hrbek po svém nástupu použil binacionálního práva a zavedl o nedělích a svátcích 2 mše,jednu českou a jednu německou,které byly hned od počátku hojně navštěvovány.
V r.1890 bylo 114 křtů,99 pohřbů a 22 svateb
Počet obyvatel : Dl.Most 1629 Javorník 267
počet domů : -"- 206 -"- 54
9.prosince náhle zešílela babička Heinricha Glasera z č.231 a utloukla polenem jedenapůlleté dítě,se kterým byla sama,v domění, že je to vzteklý pes.Babička byla předána do ústavu pro duševně choré v Kosmonosech.
19.prosince 1890 slavil náš nejjasnější patron Camill hrabě z Rohanů devadesátileté narozeniny.Při té příležitosti věnoval našim chudým 50 zl,které byly rozdány v kostele po slavnostní mši svaté,konané za jubilanta.

28.prosince zemřel náhle hajný Adolf Just ve věku 35 let na mozkovou mrtvici.Týden před tím mu uhynuly 3 krávy na dobytčí mor.
Výsledky letošního sčítání lidu dokumentují úbytek,způsobený odcházením zdejších obyvatel za prací do továren ve městech.
Při posledním sčítání před 10 lety bylo v Dl.Mostě,Javorníku, Šimonovicích,Rašovce,Vesci,Jeřmanicích a Minkovicích 3.122 obyvatel, letos pouze 2.742 z toho v Dl.Mostě :
svobodných mužů 448,žen 418,ženatých mužů 328,žen 331,ovdovělých mužů 22,žen 82 - celkem 1629
Vzdělání : ovládají čtení i psaní -550 mužů a 571 žen
ovládají pouze čtení 7 mužů 19 žen
neovládají ani čtení ani psaní 241 mužů 241 žen
Invalidní : Jedna žena slepá na obě oči,1 muž a 1 žena slabomyslní.
Dorozumívací řeč : německá 1623,česká 5
Počet domů 221,obydlených 206 - počet bytů 393
Nepřítomni 99
1 březí kráva,7 jalovic,[illegible]17 hřebců,25 klisen
13 dobytčat mladších než 1 rok,4 býci starší než 1 rok,10 telat starších než 1 rok,208 krav,5 oslů starších než 1 rok,52 koz, 18 prasat,23 včelích úlů.
Důstojný pán se při sčítání lidu přihlásil k české mateřské řeči, za což byl v libereckých německých novinách Volkszeitung hrubě napaden.Stejně tak se stalo přednostovi stanice,panu Blažkovi.
V Dlouhém Mostě je ke dni sčítání 1628 katolíků a 1 ateista /podučitel Heuchert/
1.máj,v posledních letech obávaný kvůli řádění sociálních demokratů proběhl letos v klidu.Téměř ve všech továrnách dělnící pracovali.
Hrůza postihla pouze Dlouhý Most,když večev 8 hodin vzplanul mlýn v lokalitě Buschloch a do základu vyhořel.Naštěstí je majitel tohoto tzv.Seidlova mlýna plně pojištěn.
O velikonočních svátcích přišlo ke zpovědi a sv.přijímámí pouze 15 mužů a 83 žen.Velmi neblaze zde působí Čtenářský spolek,který soustřeďuje hlavně mladé lidi a je výrazně protinábožensky založen. Jeho působnost se odráží i v protinábožensképostoji zdejších dobrovolných hasičů,věsměs také mladých lidí,kteří se vyhýbají i těm hlavním církevním svátkům.Členové čtenářského spolko prohlašují každého nečlena za nevzdělance.
V týdnu od 3.do 10.srpna byly vyměněny zpuchřelé vrata k farní zahradě a vyasfaltována menší světnice v přízemí fary pro neúnosné zvlhnutí. Také byly vyměněny okapy na kostele.
1.srpna se u kostele sešla předběžná komise k projednání rozšíření hřbitova.Bylo rozhodnuto,požádat patronátní úřad o bezplatné přenechání pozemku pod nynějším hřbitovem.Návrhy na umístění nového hřbitova při cestě do Rochlic nebo při cestě do Šimonovic byly pro vzdálenost a předpokládané značné náklady zamítnuty.Pozemek pod současným hřbitovem používal s vědomím patronátního úřadu regenschori, kterému bylo nabídnuto roční odškodné.10.srpna se závěrečné komise zúčastnil generální splnomocněnec Jeho Jasnosti Dr.Ritter von Zahn a patronátní komisař Göbl.Návrh na rozšíření hřbitova o pozemek pod stávajícím hřbitovem byl schválen včetně návrhu,aby hřbitov přešel pod správu obce.
1.října navštívil císař František Josef I. v doprovodu zemského držitele hraběte Thuna Liberec.V noci před návštěvou byla dynamitem poškozena železniční trať.Na vypátrání pachatelů byla vypsána odměna 10.000 zl . 4.a 5.října byly podél trati rozmístěny sloupy na upevnění telefonního vedení pro spojení s Prahou.18.října není ještě pachatel atentátu na císaře přes vysokou vypsanou odměnu znám ... a už asi nebude.

18.prosince proběhly v Dl.Mostě nové volby do obecního zastupitelstva kterým předcházel tvrdý agitační boj mezi přívrženci Hübela a přívrženci Wondraka.Vyhrála strana Wondrakova,která teď má v obecním zastupitelstvu 15 členů,ostatní pouze 3
Na zdejší šestitřídce působí : ředitel Valentin ~~Kumpert~~ Kumpert, učitelé Töpper a Feest,učitelka Soldatová,podučitelé Heuchert a Watznauer.Na počátku školního roku přešel Watznauer do Liberce a na jeho místo přišel Kretschmer.Do Šimonovic dochází učitel Schöffel z Rádla a na Rašovku Hejduk z Lestkova u Turnova.
L.P.1892 - /záznam v češtině/:Posud nalézala se škola Rašovská v hostinci u Čiháka,starosty,kde pro ni slušná místnost upravena byla.Místní školní radě sídlem na Proseči zdál se ale nájem býti příliš vysokým /s čištěním a palivem 90 zl/ a proto najala pro školu domek ve středu obce,náležející jakési Terezii Wünschové v Hodkovicích.Místní školní rada neuznala za dobré požádati duchovní správu za posvěcení této nové místnosti.Konečně nezbývalo nic jiného,než aby duchovní správa tak sama učinila.Dne 18.ledna 1892 počalo se nejprve v této místnosti učiti.Odpoledna byla pak ta místnost se svolením nejv,konsistoře posvěcena,přičemž krátké oslovení k mládeži se stalo."
Za představeného v Dl.Mostě byl 3.ledna zvolen opět Ferdinand Glaser, obchodník z č.183
Minulý rok prodala v dražbě obec staré stromy při cestě před kostelem.Letos ve dnech 2o.a 21.dubna byly vysazeny nové kaštany zahradníkem a hudebníkem H.Löfflerem.
13.září 1892 v 5 h ráno zemřel po dlouhé,těžké nemoci ve věku 92 let Camill kníže Rohan z Montbezonu,Boillon,Quementé a Rochefortu, rytíř zlatého rouna,nositel velkokříže řádu Leopoldova,velkokříže řádu Johanitů,dědičný člen panovnického domu etc.etc.Jeho tělesné pozůstatky byly uloženy do rodinné hrobky v Loukově 16.září v 11.hodin dopoledne.
I když se otázka rozšíření hřbitova zdála být loňskou závěrečnou komisí vyřešena,vyvolali socialisti další 2 komise ve snaze,založit nový hřbitov,který by nepodléhal duchovní správě a na kterém by se pohřbívalo bez přítomnosti faráře.Na své straně měli i okresného lékaře,který prohlásil,že rozšíření stávajícího hřbitova nepřichází v úvahu vzhledem k blízkosti školy.Socialisté prosazovali svůj původní návrh na zřízení nového hřbitova při cestě do Šimonovic nebo při cestě do Rochlic.Realisace těchto návrhů by byla mimo jiné i z ekonomického hlediska značně nevýhodná,zatím co louku pod starým hřbitovem přenechal patronátní úřad obci za směšně nízkou cenu.Na 24.května bylo v této záležitosti svoláno obecní zastupitelstvo Při hlasování bylo pro rozšíření starého hřbitova 11 členů,pro založení nového hřbitova 3 členové,3 hlasovací lístky byly prázdné a 1 člen se zdržel hlasování.
11.června uspořádali socialisté na Javorníku tábor lidu.Účastníků bylo velmi mnoho,odhaduje se 12 až 14 tisíc.Hlavní théma bylo všeobecné hlasovací právo.Mezi přítomnými byl i Dr.Šamánek z Liberce,nově zvolený poslanec za Nové Město Pražské.
V naší oblasti byla vykonána biskupská visitace v následujícím pořadí : 2.června 1893 o 1/2 7 večer příjezd do Liberce.Od 3.až do 7.června visitace c Liberci,8.v Rýnovicích,9.v Rochlicích,11.a 12. Vratislavice,13.Dl.Most,14.Jeřmanice,15.a 16.Rychnov,17.a 18. Hodkovice,19.a 20.Český Dub,21.Světlá,22.Osečná,23.návrat do Litoměřic.

20.září zemřel v Rýnovicích farář Otto Pitra,kterému jsme se s vratislavických regenschorim Effenbergerem zaručili u Úředního spolku za půjčku 1.000 zl.Jelikož bylo splaceno pouze 529 zl musím nyni ve 40 měsíčních splátkách složit 240 zl,podobně tak regenschori Effenberger.
11.října přijela další komise ve věci rozšíření hřbitova,popřípadě i provisorního.Obecní rada podala rekurs.
Lidé v širokém okolí jsou zhepokojeni zprávami o uprchlém trestanci Köglerovi,kterému se daří v různých přestrojeních četnictvu již delší dobu unikat.

L.P.1894 - Jelikož c.k.Okresní velitelství nemělo námitek proti zřízení provisorního hřbitova,byl tedy dlenposledního rozhodnutí provisorní hřbitov založen pod starým hřbitovem a 1.ledna slavnostně posvěcen za přítomnosti církevních i světských organisací.Nezúčastnila se delgacezkonsistoře,jelikož prý vyrozumění a pozvání dostala až 8.ledna i když bylo odesláno již 14.prosince m.r. Provisorní hřbitov má být používán jeden rok - pak se ukáže,jak dál. 16.,17.a 18.března neustále silně sněžilo a vál silný vítr.Vše bylo vysoko zaváté.Ze hřbitova byla vidět jen malá část špice hlavního kříže.Již 17.v sobotu bylo možné přejít z farní zahrady na hřbitov přes úplně zavátou zeď.Po celé 3 dny nejezdily vlaky.
Po předešlých suchých letech,provázených neúrodou se letos zdá, že bude dobrý,plodný rok.Nasvědčují tomu krásné dny ke konci dubna a začátkem května.
6.srpna byly ve všech obcích vylepeny plakáty s vypsanou odměnou 600 zl za dopadení uprchlého zločince Köglera,který v Krompachu za bílého dne zastřelil a oloupil jednu ženu se synem.
Rekurs obce proti rozhodnutí městského úřadu v Liberci byl zamítnut a nařízeno,založit nový hřbitov zcela dle přání socialistů.
Obec zdědila po jistém Wondrakovi z Vesce,který byl svou hospodyní a jejím otcem /Schiel/ oběšen,značnou sumu 10.000 zl.Obec se proto rozhodla,zřídit v obci chudobinec a za tím účelem koupila od Glasera, nyní hostinského v Proseči.dům č.23 včetně pozemku za 4.625 zl /zápis v češtině / ; 14.října byla vysvěcena nová školní budova v Rašovce.Řeč před budovou měl místní duchovní,v učebně pan inspektor Streit.Dále četli řeči /ovšem krátké/ starosta prosečský a jeden občan z Bystré.Z Rašovky nikdo .-

L.P.1895 - Jeřmaničtí nejsou spokojeni s názvem své obce a na popud svého nacionalisticky proněmeckého starosty a zdejšího učitele Töppera žádají o přejmenování na "Hermannsthal" - Bude záležet na rozhodnutí c.k.okresního hejtmana.
Socialisté rozvíjejí svou činnost,jejíž výsledky se projevují také mezi mládeží,která si nemůže vzít dobrý příklad ani ze svých učitelů.Ti chodí do kostela jen velice zřídka,učitelka Patočková vůbec ne /její předchůdkyně Soldátová byla pravidelnou návštěvnicí kostela/ Nejzhoubněji ve směru proti církvi působí socialistický týdeník Freugeist.Ten také mimo jiné vybízí dělníky,aby nechodili do hospody,ve které tento týdeník není v dostatečném počtu k disposici. Hostinští se musí samozřejmě tomuto nátlaku podřídit,nechtějí-li mít hospodu prázdnou.Májové bohoslužby,které ještě vloni byly denně bohatě navštíveny jsou už letos z větší části opomíjeny.
Zahradník Glaser,řečený Fernandbauer,nechal na svém poli při cestě do Šimonovic postavit malou skříňovou kapličku na kůlu k poctě Sedmibolestné Matky Boží.Jeden z mála světlých paprsků v této temné době.

Mezi zdejšími porodními bábami vyniká obzvláštní hrubostí až sprostotou jistá Karolina Hofrichtrová,mimochodem řešeno velká ctitelka kořalky.Faráře ze zásady nerespektuje ani při křtu,nezdraví,tyká mu,sprostě s ním mluví a není se co divit, že už předchozí farář Čapek na ni jednou vzal hůl.
Letos byla opravena místnost na faře vlevo od vchodu,byla položena nová podlaha a vyměněny 2 okna.Hřbitovní zeď byla pokryta novým šindelem.
Od 4.do 12.srpna probíhala ve zdejším kostele misie,kterou vykonával S.P.Carl Fink z Bohosudova,profesor na tamnějším gymnaziu.Všechna jeho kázání byla četně navštívena a pozorně sledována.Dostal také anonymní dopis,ve kterém byl požádán o vysvětlení následujících otázek : 1/ Proč církev učí,že svět je stár 6.000 let,když vědecky je prokázáno jeho vznik před 100.000 lety. 2/Jak dlouho trvá každé duši cesta do nebe nebo do pekla,když vzdálenost hvězd se počítá na 20.000 světelných let. 3/Kde vzal Kain ženu,když Adam a Eva byli se svými dětmi sami. 4/Proč má Olomoucký biskup roční příjem 800.000 zl,když církev chválí chudobu.Otec misionář na všechny tyto otázky velmi bystře a zasvěceně odpověděl.
Ve vrchní školní radě bylo v listopadu rozhodnuto,zřídit v Dl.Mostě měšťanskou školu.Předpokládá se schválení vyšších úředních míst.

L.P. 1896 - Ministerstvo povolili zřízení telegrafního úřadu v Dl.Mostě v budově pošty.
Skrz Šimonovice bude v letních měsících vybudována nová silnice. Zatím vede přes Šimonovice pouhá cesta,která je zejména v době jarního tání téměř neschůdná a ve své dolní části vysoko zaplavena vodou.
Již 2 ženiši požádali o zproštění povinnosti svaté zpovědi před svatbou.Jistý Anton Hübner z Vesce,který si měl brát jistou Annu Wondrakovou z Dl.Mostu prohlásil,že je jiného světpvého názoru /je totiž předsedou socialistického čtenářského spolku a pravděpodobně autorem anonymu na otce misionaře v loňském roce/. Zpověď mu ovšem nemohla být prominuta - tak alespoň se nepokřižoval. Druhý byl zanícený socialista jménem Strake z Dl.Mostu č.68
K nádražní budově bylo letos přistavěno levé křídlo.
30.srpna nastoupil v Liberci nový arciděkan P.Bergmann,který přišel z Frýdlantu.
Pan Franz Ginzkey a jeho žena Magdalena nechali u Karla Melzera ve Skalici u Nového Boru zhotovit barevné okno pro levou stranu nad oltářem za 250 zl.Na obraze v okně je sv.František Hieronymus křtící mouřenína,vedle stojí sv.Maří Magdalena s miskou v ruce.

L.P. 1897 - 23.března v 7 h ráno byl v Liberci popraven oběšením pověstný loupežný vrah Kögler.Dopaden byl v cizinecké legii v Alžíru.
Letošní 1.máj byl v Dl.Mostě klidný.Zdejší pravověrní socialisté se odebrali na demonstrace do Liberce.
17.června zemřel ve WörisHöfen v Bavorsku prelát Sebastian Kneipp, vynálzece známé vodní léčby.
Cestující fy Steinbrenner z Winterbergu,majitel domů č.111 a 112 v Dl.Mostě,staví další pěkný dům č.224 za kovárnou.
29.a 30.července musela být pro mimořádně špatné počasí omezena doprava na železnici.
12.září byly Jeřmanice oficiálně přejmenovány na Hermannsthal.

30.dubna v 7 h ráno byl v Liberci popraven oběšením loupežný vrah Knesche.Obě popravy provedl pražský kat Wohlschläger.

Od.25.X.až do 25.III.1897 hostovala v Dl.Mostě v sále hostince p.Brosche divadelní společnost "Tschermak".Nevedlo se jí tu nijak dobře.Většinou mohla hrát pouze v sobotu,v neděli a o svátcích a to ještí při poloprázdném hledišti.
30.X.přesídlil do Starého Harcova ředitel školy Valentin Klumpert. V Dl.Mostě působil 12 let.Jeho místo varhaníka zaujmul prov.učitel Ferdinand Kretschmer z Liberce,starý 19 let.O uvolněné místo ředitele školy sexhlásilo 8 uchazečů.Zvolen byl Emil Semdner z Nového Města u Frýdlantu /p.Smrkem/,který učil již 34 let v Hodkovicích.

L.P. 1898 - Hostinský Reichelt vyhrál v Malé loterii 3.000 zl.Další 2 s ním 2.000 zl
Jsou vydávány formuláře na daně z příjmu.Veškerý majetek,včetně osobního musí být přiznán.
Minulý rok bylo 23 svateb,88 křtů a 63 úmrtí.14 nebožtíků nebylo zaopatřeno svátostmi.Poštovní známky,které se musely kupovat jen na poštovním úřadě jsou teď v prodeji i u obchodníka Hübela a pekaře Knoblocha,včetně korespondenčních lístků a pohlednic.
Podučitel Kahlig přešel do Ruprechtic.Byl špatným návštěvníkem kostela.16.dubna přišel nový ředitel školy Emil Semdner a byl slavnostně uvítán.
Minulý rok se usadilo v Buschlochu 12 Židů,z toho 3 ženy. Pocházejí údajně z Galizie a zahájili v továrně,náležející společnosti Müller a Diwok výrobu vatovaných dek pod firmou Pinkusfeld a Tislowitz.Jsou to první Židé v naší farnosti.
Konečně byl vydán pro celé Rakousko jednotný katechismus.Zatím se vyučoval u nás naprosto nejednotně,u nás byl používán pražský od Skočdopole.
22.dubna vypukla válka mezi Spojenými Státy Americkými a Španělskem. U nás vznikly obavy z krize,která by mohla vzniknout následkem přerušeného obchodu se Spojenými Státy Americkými.Obavy se naštěstí nesplnily,ale přece jenom mouka podražila z 15 kr na 26 kr.
/česky:/Jelikož se u mne Rašovští hlásili o knihy,rozdal jsem několik ročníků Zábav večerních.Jest to ušlechtilá četba s tendencí náboženskou.
/německy:/ 16.května usmrtil blesk Karolinu Wünschovou z Minkovic č.44 při sbírání kamení na poli.Byla to bohatá selka.
Na faře byla vyměněna 4 venkovní okna velké světnice.
Spodní část kostela byla vymalována 2 pruhy,nahoře tmavým a dole bílým,což není vůbec hezké.Letos byla dokončena nová silnice přes Doubí.Kostelník Mach odpírá jednou za rok vydrhnout podlahu kostela.Byla chyba faráře Čapka,že mu tuto povinnost nestanovil v pracovní smlouvě.Teď to stojí faráře 4 zl.ročně.
Z biskupského rozhodnutí se má každý kněz jednou za 3 roky zúčastnit duchovních cvičení /Exercitia spiritualis/ a každých 10 let mají být konány misie.Letošních německých exercizí v Litoměřicích se však zúčastnilo pouze 22 kněží a z nich většina českých,zato na českých exercitiích bylo kněží 60.Již podruhé tu byly jeptišky z Jiříkova.Kostelních slavností /poutě/ se letos zúčastnily i 2 řádové sestry z polského Těšína.Přítomný polní kurát z Liberce P.Voneš ovládá dobře polský jazyk a mohl proto s nimi rozprávět.
V Brně byl konán sjezd německých nacionálních učitelů s asi tisíci účastníky,ze kterého na popud učitele Jessena,pražského původu, působícího ve Vídni vzešla resoluce,požadující zrušení náboženské výchovy na obecných školách.Proti resoluci vystoupil zdejší učitel Töpper,byl ale doslova ukřičen a vystavil se zjevnému nepřátelství téměř všech přítomných.

Pekař Maschke staví nový dům za hostincem "Loterie" vedle železniční trati.Bude mít č.225
Letos je opět velké sucho.Vydatně pršelo pouze 30.června a pak až 4.září.
Od 24.do 27 srpna zde byly konány první expositní bohoslužby /Expocitio S.Smi/ které v naši diecézi již před 4 roky zavedl biskup Schoebel.První a poslední bohoslužby se zúčastnily četné bíle oděné dívky.Přes den byl ale kostel bohužel téměř stále prázdný i když byli věřící s kazatelny vyzýváni,aby se každou hodinu alespoň 2 v kostele modlili.
Ze školy odešel podučitel Gnändinger do Žel.Brodu a podučitel Kretschmer do Vesce,na jejich místa přišli podučitelé Neumann z Nové Vsi,rodák z Jeřmanic a Gabriel z Liběšic,rodák z Č.Dubu.
Od školního roku 1898-99 jsou na školách nové třídní knihy a katalogy a také nové katechismy.Náš ercsocialista Wondrak z č.32 prohlásil,že nové katechismy jsou proti duchu doby a žádal,aby mu byly předloženy k posouzení /poněkud hloupé/.
Dne 10.září byla anarchistou Lucchenim zavražděna v Ženevě naše císařovna Alžběta.Tato truchlivá zpráva dorazila ještě tentýž den večer do Dl.Mostu.Již druhý den ráno vlál z kostelní věže černý prapor a 15.IX.bylo slouženo requiem za účasti všeho lidu, všech spolků a korporací.Jen socialistický čtenářský spolek chyběl.
Nový ředitel školy rozhodl,že děti při příchodu a odchodu učitele již nebudou zdravit křesťanským pozdravem,nýbrž se pouze mlčky uklonní.Pan ředitel je zřejmě propagátorem tichých komplimentů.
Obec byla označena novými,pouze německými tabulemi.
Žák Adolf Diwok z III.třídy bez přestání kope,dupe a bubnuje nohama a odmítá i jen se postavit před lavici.Protože to s ním ve třídě už nebylo k vydržení,vykázal ho katecheta před dveře.
Venku bylo pěkné a teplé počasí.Otec i babička /obávaná drbna/ toho chlapce si ihned začali stěžovat u všech možných institucí na faráře a jeho nelidské zacházení s mládeží.Bylo zjištěno,že se tento chlapec v ostatních vyučovacích hodinách chová zcela normálně a že ke svému špatnému chování v hodinách náboženství je vybízen svým otcem a babičkou /při příchodu nebo odchodu faráře ani nepovstane jako ostatní žáci nebo u ostatních učitelů/
V pátek 2.prosince byly konány oslavy padesátiletého trvání vlády císaře Františka Josefa.V 8 h byla slavnostní mše,pak měl ředitel školy slavnostní proslov /čtený/,následovalo slavnostní rozdílení medailí vysloužilým vojákům v hostinci p.Brosche a pak průvod s hudbou.Den nebyl z rozhodnutí papeže vyhlášen za sváteční.
O potížích s kostelníkem tu byla již zmínka.Teď se objevilo i oprávněné podezření,že neodevzdává kostelu vše,co lidé při mši dají do sběrného váčku.Váček byl proto opatřen visacím zámkem, ale již třetí den byl tento zámek utržen,což nemohl udělat nikdo jiný než kostelník ze zlosti,že by měl přijít o přilepšení.
V r.1898 bylo 28 svateb,87 narození a 70 úmrtí
Zahradník a rolník Wilibald Hübel z č.12 u tratě má vlastnoručně zhotovený velkolepý pohyblivý betlém.
Němečtí radikálové Schönerer a Wolf vyzývají všechny Němce,aby přestoupili na evangelickou církev.Zatím všude s malým úspěchem.
V Dl.Mostě nepřestoupil nikdo.

L.P. 1899 - Letos byl leden a únor velice mírný, až necbvykle teplý. Ve dnech 22. ledna, 11. a 18. února bylo teplo jako v létě. V únoru přinesly noviny znepokojující zprávu o vážném onemocnění Svatého Otce /Mar. 1810/. Díky vynikajícím lékařům /Lapponi a Mazzoni/ se stařičký Svatý Otec uzdravil.
Hostinský Hübel, soukromník Eduard Hübel, jeho synovec obchodník Hübel a obchodník dobytkem Hörbe vybudovali na kopci Javorníku hostinec s obřím sudem, zakoupeným po skončení jubilejní výstavy ve Vídni. Celkové náklady dosáhly 10.000 zl. Cena sudu 2.300 zl, rozložení a sestavení 150 zl, doprava 780 zl.
Farář byl nucen, písemně si postěžovat hudebníkům na jejich nepřístojné chování v kostele a požádat je, aby se během bohoslužby mezi sebou nahlas nebavili a sundali z hlav klobouky. Než mít v kostele takovou hudbu, tak raději žádnou.
Ve Vídni byl pro hrubé prohřešky ze školních služeb propuštěn podučitel Hermann Teubler. Ten teď jezdí po Rakousku a přednáší o výchově dětí, při čemž hlavní důraz dává na zákaz vyučování náboženství. 19. května měl v tomto smyslu přednášku i v Dl. Mostě v Hostinci Loterie.
18. června sloužil evangelický pastor Molin z Jablonce mši v Jeřmanicích v hostinci Hannibala Hübnera.
V červnu byl vymalován kostel malířem Kazdou z Vesce za 36 zl.
Farář musel na léčení do lázní Bělohradu. V době jeho nepřítomnosti ho zastupoval katecheta z Karolinek. K novému školnímu roku 1899-1900 odešla učitelka Kuglerová do Hodkovic a nastoupila učitelka Goppoli.
Z Liberce do Rochlic začala jezdit elektrická dráha. Bylo by velice žádoucí, aby jezdila až do Dl. Mostu.
V Jeřmanicích je 20 evangelíků, pro jejichž kázání byla najmuta místnost za peníze, které dostávají z Würtenbergu.
Rohanské panství prodalo dvůr Podmokly městu Semily.
V prosincových volbách byl jako představený obce zvolen již počtvrté Ferdinand Glaser z č. 222. Radní: Anton Glaser/Loterie/ Wagner, pekař z č. 127 a Hübel, hostinský z č. 16

L.P. 1900 - S Novým rokem začala platit korunová měna.
V minulém roce bylo 26 svateb, 74 narození a 78 úmrtí
Následkem stávky horníků se projevuje nedostatek uhlí, které zdražilo z 68 kr na 88 kr za metrák.
10. února byl při svatebním obřadu raněn mrtvicí vikář Wenzel Kretschmer, po 3 dnech zemřel. Dožil se věku 75 let. Krátce před svatebním obřadem obdržel zprávu o úmrtí svého někdejšího kaplana P. Jaroslava Schwarze. Tato zpráva jej velice rozrušila a byla snad i příčinou této smutné příhody. Jeho pohřbu se zúčastnilo 45 kněží. Novým libereckým vikářem se stal čestný kanovník, nositel rytířského řádu Františka Josefa a arciděkan liberecký P. Josef Bergmann, nar. 1831.
25. února byl v Jeřmanicích v hostinci Hanibala Hübnera vykonán evangelický svatební obřad. Ženil se Raimund Lindner, hostinský z Jeřmanic.
Těžké popáleniny utrpělo mladé děvče, jménem Herknerová, bydlící u kupce Hübela. Čistila benzinem rukavice a příliš se přiblížila ke světlu. Benzín vzplál a děvče muselo být s popálenými rukami odvezeno do nemocnice, kde pobylo 10 ~~xxxx~~ týdnů.
Zdejší divadlo zahájilo sezonu hrou Jezuita a kaprál.

Hodkovický katecheta P.Piscora je zvláštní člověk.25.března časně z rána poslal bez předchozího upozornění 18 žáků do Dl.Mostu ke zpovědi.Jeden z žáků cestu a pobyt ve studeném kostele těžce odstonal.Korespondence,která byla v této záležitosti mezi farářem a katechetou vedena byla ze strany faráře naprosto korektní avšak ze strany katechety značně ostrá.
Putna uhlí stojí 96 haléřů,černé uhlí 1.96 K
Nádražní budova v Dl.Mostě stojí na pozemku sedláka Wondraka z Jeřmanic a patří proto ve skutečnosti k Jeřmanicím.
Židé,kteří zahájili v r.1898 výrobu vatovaných dek v Buschlochu se odstěhovali.Patrně nebyli ve svém podnikání úspěšní.
Ústecko-Teplická dráha dokončila spojení s Libercem přes Jablonné. Provoz byl zahájen 16.srpna,cesta je velmi romantická.
Socialisti přišli s dalším požadavkem.Při pohřbech má být rakev s nebožtíkem nesena na hřbitov bez zastavení v kostele.
Nejhorlivějším zastáncem této myšlenky je ovšem hlavní socialista truhlář Wondrak z č.32.Farář se tedy při první příležitosti zeptal dcery zemřelé Müllerové a ta resolutně prohlásila,že si maminka zajisté zaslouží být nesena nejdříve do kostela.Zůstává tedy opět zatím vše při starém.
Zase se zdražil olej do věčného světla.Až do r.1898 stála lahev 1 zl 60 kr,pak až do r.1990 1 zl a 77 kr,od října letošního roku ale již 1 zl 92 kr nebo 3 K 84 h
V noci na 14 října asi ve 4 h ráno vnikli rozbitým oknem do domu kupce Hübela zloději a vynesli asi 11 metráků vážící pokladnu k silnici,kde měli připravený vůz na odvoz.Náhodou tudy procházel poštovní doručovatel Wanschura a nic netuše se jich zeptal,kam že tak brzy ráno mají namířeno.Odpovědi se ovšem nedočkal,protože zloději sesedli na útěk,Hübelovi,ač bděli ve vedlejší místnosti u nemocného dítěte se o tom všem dozvěděli až od pana Wanschury, když je přivedl k neporušené pokladně.Po této zkušenosti nechal patronátní úřad opatřit okna malé světnice na faře silnými okenicemi.
V obci bylo zavedeno veřejné osvětlení svítilnami na stožárech.
Letošní podzim je zajímavý pozdním výskytem hub ještě v polovině listopadu.
Cena uhlí stále stoupá.V červnu stálo hnědé uhlí 96 h,v listopadu již 1.08 K.Kostel dostal z pozůstalosti libereckého učitele hudby Dominika Hübnera,rodáka z Dl.Mostu,housle.Udržuje se zde pověra, že na Silvestra je nutno co nejvíce cinkat penězi v kapse,aby jich bylo po celý rok dostatek.

L.P.1901 - Nové století bylo přivítáno slavnostní půlnoční bohoslužbou o Silvestru v plně obsazeném kostele.
Na zdejší poštovní úřad přišel nový vedoucí jménem Ratzke.Bývalý vedoucí Wanschura odešel do Prahy.
Tak,jak bylo minulé léto suché a horké,tak je letošní zima suchá a mrazivá.Teploty se pohybují v průměru okolo - 10°R/12°C/
Počet obyvatel v naší farnosti má už po několik desetiletí klesající tendenci.Následující tabulka je toho důkazem :

	r.1880	r.1890	r.1900
Dl.Most	1811	1629	1408
Javorník	375	265	227
Šimonovice	249	224	207
Jeřmanice	216	191	149
Rašovka	130	181	156
Minkovice	114	83	83
Vesec	177	169	151
celkem	3.027	2.742	2.381

Dlužno poznamenat,že některé údaje nejsou dostatečně spolehlivé /zejména z Jeřmanic/ protože v některých domech lze jen těžko určit, do které farnosti ten který současný obyvatel patří,nehledě na ne vždy dostatečnou ochotu obyvatel při sčítání spolupracovat.
Okresní katalog pro rok 1901 dokonce uvádí 2.823 katolíků,1 bezvěrce a 12 židů,což by znamenalo za poslední desetiletí přírůstek 79 duší, zatím co ve skutečnosti ubylo 361 duší v porovnání s křestními a úmrtními matrikami.

Domů bylo roku	1880	1890	1900
v Dl.Mostě	219	206	225
v Javorníku	60	54	59

V Dlouhém Mostě je 1403 katolíků,4 starokatolíci a 1 evangelík.
Německy mluvících občanů je v Dl.Mostě 1405,česky mluvících 3
Že se i farář přihlásil k německy mluvícím občanům má své důvody v sílícím národnostním napětím a stále větším prosazováním hesla "Pryč od Říma".Kdyby se přihlásil tak,jako před deseti lety k Čechům,bylo by lze se obávat nového skandalisování ze strany německých nacionalistů a odlivu věřících od církve.K Němcům se ze stejných důvodů a se stejně těžkým srdcem přihlásili po zralé úvaze i okolní čeští faráři.
Co se týče pohlaví je v Dl.Mostě 667 pohlaví mužského a 741 ženského.
Číst a psát umí 502 mužů a 531 žen,Pouze číst 3 muži a 8 žen, ani číst ani psát 162 mužů a 202 ženy.
V Dl.Mostě je 26 koní,223 kusů dobytka,47 koz,29 prasat,13 úlů, 679 kusů drůbeže a 236 holubů.
2.ledna mohlo dojít k velkému železničnímu neštěstí,když železniční stanicí v Dl.Mostě projel plnou parou nákladní vlak bez zastavení, protože celá jeho posádka spala.Nákladní vlak měl ve stanici Dl.Most řekat na příjezd jiného vlaku z Liberce.Okamžitě byly směrem k Liberci vysílány signály na zastavení obou vlaků.Pro silný vítr nebyly však tyto signály ve strážních domcích zaznamenány.
Naštěstí se včas vzbudil strojvedoucí nákladního vlaku a stačil se ještě vrátit do Dl.Mostu kde v zápětí projel vlak z Liberce.
Strojvůdce nákladního vlaku byl okamžitě propuštěn.
Litoměřické konsistorium položilo všem farním úřadům přípisem z 10.ledna následující otázky :
1/ Přicházejí do Vaší farnosti cizí osoby,které v osobním styku s farníky nebo na přednáškách vybízejí k odpadnutí od Říma ?
2/ Pokud svými řečmi nebo přednáškami ostouzejí katolickou církev, je nutno všechny pomluvy při kázáních vyvracet.
3/ Je farníkům nabízena peněžní odměna nebo jiné výhody,pokud z církve vystoupí ?
4/ Přichází finanční pomoc na egitaci proti katolíkům od evangelíků ze zahraničí ?
5/ Není dělníkům v továrnách vyhrožováno propuštěním,pokud nevystoupí z katolické církve
6/ Pokud jsou stavěny evangelické kostely,kdo tyto stavby financuje ?
Na všechny tyto otázky mohla být v naší farnosti dána záporná odpověď,Avšak na jak dlouho ? Už se tu chystá založení Svazu Němců /Bund der Deutschen/ ,který má jako jeden z hlavních cílů prosazení socialistů a odtržení od Říma.
10.ledna časně z rána tu bylo pocítěno zemětřesení.Přicházelo od Teplic a postupovalo přes severní Čechy do Slezska.Nebylo první -slabší byly zaznamenány již 4.XII.1690,6.III.1872 a 3.I.1883
1.února zemřel v Č.Dubu děkan P.Šorejs.Je zajímavé,že se o jeho místo nezajímal žádný farář nýbrž pouze kaplani Knies z Lomnice, Hyšperský a Mannsfeld z Rychnova a 2 ze Semil.Místo děkana v Č.Dubu nastoupil 9.června na přání městského zastupitelstva P.Hyšperský.
Byla zavedena nová,zatím neznámá daň tzv.domovní.Fara je povinna platit 9 K 80 h

1.června se vydala do Prahy deputace složená z předsedy obecního zastupitelstva Ferd.Glasera,řídícího učitele Emila Semdnera a faráře Františka Hrbka,aby od zemského zastupitelství získala povolení ke zřízení 6.třídy.Tato 6.třída by měla být zřízena jako souběžná s 5.třídou mimo jiné také z toho důvodu,že od příštího školního roku odpadne 40 žáků,kteří budou navštěvovat novou školu v Javorníku.
23.června se uskutečnilo procesí do Milířů a 29.června do Jeřmanic za účasti učitelů a dětí.
V srpnu opravil pan Kobrle z Lomnice varhany za 22 K
13.srpna byl na základě výsledku volby jmenován Josef Blumrich ředitelem školy v Javorníku.Přichází z Jeřmanic,kde byl učitelem. Dále tam budou působit učitelé Katzer,Schmidt a podučitel Ferdinand Neumann.
1.září byla slavnostně vysvěcena nová škola v Javorníku vikariátním sekretářem Josefem Fischerem,děkanem z Osečné.Ve zdejším kostele bylo požehnáno 40 žákům za přítpmnosti tělocvičného spolku z Javorníku,školní rady z Dl.Mostu a ředitele měšťanské školy z Hodkovic.Všichni se pak v průvodu s hudbou odebrali do nové školy v Javorníku,kde slavnostní akt ukončil farář z Jeřmanic P.Josef Dumek,který bude v nové škole vyučovat náboženství.
8.října byl ze služeb kostela propuštěn kostelník Mach pro hrubé zanedbávání svých povinností.První výpověď dostal již 12.května a zůstával ve službě v souladu s propouštěcí lhůtou,která vypršela, aniž by Mach svůj postoj k práci změnil.Faráři na jeho připomínky hrubě odporoval a nedbal ani na to,že si lidé i přímo jemu stěžovali na špínu a nepořádek v kostele.Poslední dobou odmítal i provázet faráře při návštěvě nemocných.
V tomto roce se narodilo 35 dětí mužského pohlaví /jedno mrtvé/, 40 dětí ženského pohlaví /jedno mrtvé/ a 1 nemanželský chlapec. Zemřelo 33 mužů a 30 žen,z toho zaopatřeno 15.Z nezaopatřených byl 1 muž,přejetý vlakem.Svateb bylo jen 13

LIPÁ 1902 - V Šimonovicích už 3 týdny místní zvoník Paulů nezvoní z obavy,že dlohou dobu neudržovaná zvonice spadne.Údržbu kaple se zvonicí je povinnen zajišťovat majitel pozemku,na kterém kaple stojí,t.j.u tzv.Knischkova domu č.23,obývaného zmíněným Paulem. Kapli se zvonicí nechal v r.1743 postavit bohatý sedlák Johann Christoph Ludwig,který měl také dost prostředků na její udržování, zatím co současný majitel domu č.23 Paulů je chudý domkář,jehož příjmy sotva stačí na údržbu vlastního obydlí.Tato situace je v podstatě známa a obecní zastupitelstvo bylo již několikrát požádáno o příspěvek na opravu kaple,bohužel marně.A tak Paulů zahájil vlastně stávku.Dnes už opět k uklidnění obce na přímluvu faráře zvoní.Na opravu kaple bude nutno vyhlásit sbírku
O uvolněné beneficium ve Všeni /od 16.X./ se ucházejí : P.Bernard, Rychnov - P.Hladík,Loukovec - P.Klos,Příchovice - P.Hrbek,Dl.Most - P.Bečka,Jablonec - P.Beran,Boskov - P.Láš,Vysoké.Dosazen byl P.Bernard z Rychnova,O uvolněnou faru v Rychnově se ucházejí : P.Mannsfeld z Příchovic - P.Svoboda,Sichrov - P.Bém,Přepeře - P.Náhlovský,Rychnov.
1.července a 1.srpna zničilo krupobití veškerou úrodu.Kroupy byly velké jak slepičí vejce.Pojištěných bylo velice málo,protože tak zhoubné krupobití už nikdo nepamatuje.Celé léto je tak studené,že ovoce ani nedozraje.

Iða Hofrichtrová vystoupila z církve za účelem sňatku s občanem židovské víry.První,kdo v naší farnosti uposlechl výzvy "Pryč od Říma" je jistý Franz Glaser /řečený Joachim-Glaser/,tkadlec z Dl.Mostu č.220,horlivý propagátor socialistů,v poslední době dokonce už ultra-nacionalista.Je svobodný,starý 50 let a vlastně nikdy v nic nevěřil.
5.října byl vysvěcen na území Vesce pomník padlých.Svěcení provedl na pozvání faráře polní kurát z Liberce P.Veneš.
O Svaté noci způsobili velké pohoršení 2 opilí mladíci Jos.Brosche z Dl.Mostu č.123 /21 let/ a Adolf Stracke z Liberce /18 let/ vyřvávaním po ulici písně "Svatá noc,tichá noc ... ".Krajským soudem jim byl 27.března uložen trest vězení -A.Stracke 8 dní, Jos.Brosche 14 dní.
Letos bylo 10 svateb,narodilo se 60 živých a 6 mrtvých dětí, úmrtí 67,ktomu 6 mrtvě narozených a 5 zesnulých v nemocnici a pohřbených na zdejším hřbitově.
L.P.1903 10.února byla vysílána v krátké době již 2.výzva na obsazení farní benefice v Rychnově,protože P.Samšiňák,kaplan z Č.Dubu se tohoto místa vzdal.Zájemci jsou : P.Mannsfeld,P.Svoboda,P.Bím a P.Piller.
Emma Horschek,dcera Konráda Horscheka z Dl.Mostu č.70 přestoupila z důvodu sňatku na židovskou víru.
Socialistický čtenářský spolek zanikl.Posledním předsedou byl jistý Hauser z Jeřmanic.Alespoň nebudou již škodit svým časopisem "Záře", prodávaným v hostinci "Loterie" a "Brosche" od r.1899
Na Velikonoce bylo tak špatné počasí,že nemohlo být uskutečněno ani procesí.Od 18.do 21.dubna byl takový příval sněhu,jakého není pro tuto roční dobu pamětníka.
Ve dnech 23.-26.VI.Byl na hlavním oltáři pozlacen a postříbřen tabernakl a beránci.Práci provedl p.Skalka,zaměstnanec fy Bušek ze Sychrova za 22 zl
Paní Angstová z Dl.Mostu č.99 věnovala kostelu nádhernou oltářní lampu,zakoupenou u Fr.Pawlase ve Vídni II.,Augartenstr.ze 40 zl.
20.července ve 4 hod.odpoledne zemřel sv.otec Leo XIII.
25.července bylo ve zdejším kostele složeno slavnostní requiem, kterého se m.j.zúčastnili všichni učitelé se svými žáky /až na Nečáska z Rašovky/.4.srpna byl na místo papeže zvolen benátský patriarcha kardinál Josef Sarto,který přijal jméno Pius X.
Pro Dl.Most byl jmenován nový okresní lékař Dr.Otto Böhm,doposud asistent v St.Pölten,rodák z Růžové u Děčína.Večer před jeho příchodem zemřel náhle současný okresní lékař Mag.Chir.Roubal ve chvíli,kdy se navrátil z návštěvy jednoho nemocného.

L.P.1904 - Wilhelm Hübel,nájemce hostince Walhala v Hanychově, rodák z Dl.Mostu,daroval kostelu velký obraz Madony.
Na všeobecné přání budou pořízeny nové kostelní lavice.Staré lavice jsou značně nepohodlné,vysoká s úzkými sedátky,bez přihrádek, značně poškozené se stopami bývalých měděných tabulek se jmény občanů,dávno zesnulých.Byla proto zorganisována a vyhlášena sbírka, které se ujali i všichni učitelé se svými manželkami /až na Nečáska z Rašovky/.Celkem bylo vybráno 539 K 30 h . Práce byla zadána truhláři Wilhelmu Leuteltovi z Dl.Mostu č.223.28.března byly nové lavice v počtu 22 na svých místech.Účtováno bylo : prkna 170.34 K, 34 pracovních dnů á K 3.60 - K 122.40,24 pracovních dnů á K 3.- -K 72.-,trojnásobný nátěr a sesazení podlahy K 69.-,výdřeva K 7.60, hřebíky K 4.-,ostatní práce K 24.-,kovářské práce K 1.22,celkem K 467.22 /odečten diskont K 3,- /

Původní kostelní prapory s obrazy čtyř evangelistů byly již natolik sešlé,že bylo nutno objednat nové prapory u Křesťanské akademie v Praze s obrazy Nejsv.Srdce Ježíšova,Panny Marie,sv.Vavřince a sv.Františka z As.Obrazy stály 104.-K,bedna 2.60 K,poštovné 1.15 K, nátěr žerdí a pozlacení křížů 10.50 K
Pokřtěno bylo 226 chlapců a 260 dívek
Letos je v celých Čechách velké sucho a citelný nedostatek vody.
10.srpna zemřel ve Světlé farář P.Fr.Hemych,nar.7.listopadu 1835 v Ústí n/O,vysvěcen na kněze 25.června 1862
18.srpna byl zdejší farář F.Fr.Hrbek přeložen do Loukova
Od 30.srpna do 19.září opravovali zednící kostelní věž.
C.K.Okresní školní rada v Turnově zaslala farnímu úřadu v Dl.Mostech dopis s datem 11.října 1904 následujícího znění /česky/ :
Důstojnému farnímu úřadu v Dl.Mostech.Oznamujeme,že vynesením c.k.zemské školní rady z 3.října 1904 číslo 40.156 povoleno,aby samostatná škola v Rašovce ihned se otevřela a žádáme,aby vyučování náboženství týmž způsobem jako ~~xxxx~~ na dřívější expozituře bylo konáno.Měl-li by důstojný farní úřad ve příčině rozvrhu hodin nebo služeb Božích nějakých přání,buďtež tato ve smyslu vynesení c.k.zemské školní rady z 23.listopadu 1875 č.18.663 správě školy sdělena.Zároveň připomínáme,že dle § 3.zákona z 24.února 1873 z.z.17 důstojný pan farář stává se členem místní školní rady v Rašovce
Předseda Svatoš

/německy:/
2.listopadu se s Dlouhým Mostem rozloučil P.Fr.Hrbek.
4.listopadu přišel do Dl.Mostu nový administrator Josef Bém z Vlastibořic.Novým farářem v Dl.Mostě byl jmenován důstojný pán P.Josef Dumek,biskupský vikariatní sekretář a zasloužilý farář z Jeřmanic.21.ledna 1905 byl presentován Jeho Jasností Alainem, knížetem Kohanem.

L.P.1905 - Nový farář P.Josef Dumek se narodil 17.února 1857 ve Sklenařicích u Vysokého n/J,24.srpna 1882 byl v Litoměřicích vysvěcen,až do r.1893 působil jako kaplan v Příchovicích,po smrti příchovického faráře P.Josefa Holého 7.srpna 1892 administroval Příchovice a Jeřmanice,byl mimo to v letech 1893-5 kaplanem ve Všeni a od r.1895 až do r.1905 farářem v Jeřmanicích.
V letech 1903 až 1905 došlo ve zdejším patronátě k následujícím četným personálním změnám :
V srpnu 1903 zemřel farář P.Josef Hůlek v Lomnici a na jeho místo přišel P.Antonín Láš z Vysokého /nejmladší z uchazečů/.Do Vysokého přišel Josef Čermák,děkan z Ruprechtic.Tentýž rok šel děkan z Osečné P.Josef Fischer na odpočinek do Turnova a na jeho místo přišel P. Josef Mannsfeld,kaplan z Příchovic.V r.1904 šel na odpočinek do Turnova čestný kanovník,vikář a arciděkan z Loukova /jméno neuvedeno/ a na jeho místo nastoupil P.Fr.Hrbek z Dl.Mostu.P.Fr.Vina,farář z Vlastibořic odešel na odpočinek do Sadské a na jeho místo přišel P.Petr Kouble z Březiny.14.srpna byl ve Světlé pohřben děkan P.Fr.Hemych a jeho místo zaujal P.Vincenc Drbohlav,administrator z Loukova.V r.1905 přišel do Dl.Mostu P.Josef Dumek,do Březiny P. Fr.Knížek-kaplan z Lomnice a do Jeřmanic P.Josef Bém.
16.července 1905 byl odhalen a posvěcen pomník,připomínající bitvu,svedenou 26.června 1866 mezi rakouským a pruským vojskem u Dlouhého Mostu a 40 výročí založení spolku veteránů v Dl.Mostě. Slavnost byla spojena s polní mší,kterou celebroval místní farář. Pro postavení pomníku bylo určeno místo před farou při cestě do školy tak,aby bylo žákům denní připomínkou.Za tím účelem byla vybudována terasa se zábradlím a schodištěm,farní budova byla čestvě omítnuta a renovována nákladem 454 k 98 h .Natuto slavnost přišlo mnoho tisíc lidí a zúčastnili se i význačné rakouské a

pruské osobnosti /m.j.z rakouské strany princové Wilhelm a Ferdinand Schaumburk-Lippe,hrabě Leonard Thun Hohenstein,kníže Alain Rohan a další,z pruské strany početná delegace generálského sboru/. Dl.Most nikdy před tím nespatřil tak obrovské tisícihlavé zástupy lidí,kterými už v 10 hodin dopoledne za krásného počasí bylo prostranství okolo fary tak obleženo,že obřadní předměty, nutné pro svěcení a mši musely být k památníku podávány z okna fary. Všechny zásoby hostinců a obchodů byly brzo beznadějně zkonsumovány.
13.srpna se zde za nádherného počasí konala pouť.Slavnostní kázání měl P.Josef Jäger,katecheta měšťanské školy z Liberce,celebroval P.Fr.Hrbek z Loukova.
S koncem školního roku 1904-5 odešel na odpočinek řídící učitel zdejší školy p.Emil Seměner,který tu působil od r.1898.28.srpna se přestěhoval do Liberce.29.srpna nastoupil na jeho místo p.Ernst Latzek,narozený v Těšíně,dřívější ředitel školy ve Wetzwalde. Podléhá mu 9 učitelů z nichž 5 je dobře způsobilých ale žádný dostatečně muzikální,aby to vyhovovalo potřebám kostela.
15.září v den slavnosti svěcení našeho kostela celý den hustě sněžilo,sníh zůstal ležet několik hodin,následující dny byly opět teplé.
Letos bylo 22 svateb,48 narození a 52 úmrtí

L.P.1906 - 15.dubna v 10 hodin večer vypukl požár,který zničil do základů dům č.33 naproti škole a ohrozil jak sousední dům č.32 tak i školu a kostel.
17.května byla v Liberci zahájena česko-německá výstava,která potrvá až do 1.října.Večer má výstava tak velkolepé osvětlení, že je na ně nádherný pohled i z Dl.Mostu.21.června k večeru přijel do Liberce císař František Josef I.,aby v následujících dnech poctil svou návštěvou on i jeho průvod libereckou výstavu.Zdržel se do 24.června,kdy odjel zvláštním vlakem přes Jablonec a Rychnov ku Praze.Na všech slavnostně vyzdobených železničních stanicích byl vítán hudbou,školními dětmi,spolky a velikými zástupy lidí. Stejně tak se dělo v Dl.Mostě,kterým vlak pomalu projížděl o 1/2 6 večer
24.května se konala slavnost 40 výročí založení Spolku rozsévačů /Saatgängerverein/,zahájená polní mší a svěcením nového praporu.
4.června zemřel a 6.června byl pochován v Turnově pensionovaný děkan z Lonče P.Johan Počta,který byl také farářem v Dl.Mostě v letech 1877 až 1881.4.července zemřel a 6.července byl pochován ve Všení tamnější děkan P.Johann Bernard,který před tím byl 20 let farářem v Rychnově a v letech 1870 a 1871 byl cooperátorem v Dl.Mostě.
11.prosince zemřel na odpočinku v Hrádku n/N arciděkan P.Anton Henka, který působil v letech 1842-1851 jako cooperator v Dl.Mostě a založil zde nadaci,které odkázal 200 K
12.srpna byla slavena pouť sv.Vavřince,na kterou se dostavily velké zástupy lidí.Slavnostní kázání měl P.Anton Vytvar z Liberce, polní mši celebroval P.Vincenc Drbohlav ze Světlé.Někteří trhovci odmítali zaplatit za místo před kostelem.
Letos poprve trvaly prázdniny na obecných školách 2 měsíce a to od 15.června do 15.srpna.Od školního roku 1906-7 bude vyučování náboženství na obecných školách lépe honorováno - 3 třídy zdarma a za každou další třídu 80 K ročně /dříve také zdarma/
V únoru byla dokončena stavba silnice u nádraží,čímž byl značně usnadněn provoz těžkých nákladních vozů.
Letos bylo 14 svateb,57 narození a 42 úmrtí

L.P.1907 - Zimní období 1906-7 bylo velmi kruté.Ořechy na farní zahradě pomrzly a na jaře nevyrazily na list.
14.května proběhly první volby dle všeobecného volebního práva do rakouské říšské rady.Bylo zvoleno mnoho soc.demokratů.
Letos byla dokončena stavba silnice ze Šimonovic do Minkovic.
Letošní poutní slavnosti sv.Vavřince se konaly 11.srpna.Ráno měl mši P.Antonín Doležal z Hradišťka u Jičína,kázal P.Theodr Hahn z Rychnova,celebroval P.Josef Bém z Jeřmanic.
6.srpna před poutí se strhla nad naším krajem bouřka,při které zásahem blesku bylo způsobeno několik požárů.Selská usedlost č.213 Joh.Dittrïcha v Jeřmanicích vyhořela do základů.
Horská kaple na Javorníku,nejstarší v naší farnosti byla letos renovována a 15.září vysvěcena farářem P.Josefem Duskem.Oprava stála přes 500 K které byly získány sbírkou na kterou nejvíce přispěl Dr.Josef Müller,vrchní okresní lékař z Liberce a slečna Marie Hebelová z Javorníku č.1
27.srpna zemřel patronátní komisař Alois Göbl,který svůj úřad na Sychrově zastával déle než 30 let.30.srpna byl v Turnově pohřben za účasti všech duchovních z patronátní oblasti a velkého zástupu všeho lidu.Jeho nástupcem se stal Wenzel Wacha,důchodní ze Sychrova.
6.září zemřel dlouholetý knížecí stavbyvedoucí Václav Karnold.
Pohřeb se konal za velké účasti 9.září z jeho domu v Kamení na hřbitov do Vlastibořic.
Letos byli přeloženi : P.Wenzel Beran z Boskova do Všeně,P.Peter Kouble z Vlastibořic do Boskova,P.Karel Semšiňák z Loukova do Vlastibořic a P.Jaroslav Dlouhý ze Semil do Loukovce.
Anton Gleser,sedlák z Dl.Mostu č.36 nechal při cestě z Dl.Mostu do Šimonovic postavit kříž.Tento kříž nemá věnování a není vysvěcen.
Dříve bývala na tomto místě na stromě malá kaplička s Matkou Boží.
Letos byl upraven hrob faráře P.Ign.Hajnyho na zdejším hřbitově.
Každou první neděli v měsíci byly dětem v kostele rozdávány křesťanské časopisy a obrázky sv.Vojtěcha.
V r.1907 bylo 14 svateb,49 křtů a 41 úmrtí.

L.P. 1908 - Na letošní rok připadá několik významných výročí : 5o let od kněžského svěcení Svatého Otce Pia X.,6etileté výročí pastoračního činnosti našeho 84 let starého diecezního biskupa Emanuela Johanna a 60 let vlády císaře a krále Františka Josefa I.
25.března zemřel v Semilech P.Johann Štajnygr,biskupský vikář a děkan, v letech 1881-6 farář na Dl.Mostě.
Od 31.května do 8.června byla v Dl.Mostě konána sv.misie paterem Heinrichem Brokampem z kláštera v Staper a/Ems v Horním Rakousku.
Bohoslužby v české řeči konal P.Josef Bém z Jeřmanic.Ke sv.přijímání se dostavilo 350 věřících.Misijní kříž na kostele byl opatřen novým nátěrem,korpus byl renovován malířem Šturmem z Rychnova,novými barvami byla také opatřena socha sv.Jana Nepomuckého a opravena byla náhrobní deska prvního faráře na Dl.Mostěch Vituse Marschnera,upevněná na stromu před kostelem.
Poutní slavnost sv.Vavřince byla 16.srpna,českou mši sloužil P.Johan Náhlovský z Loukova,německou P.Josef Bém z Jeřmanic,celebroval Dr. Johann Schlenz,profesor theologie z Litoměřic,rodák z Rádla.
Náš kostel měl odedávna právo,vybírat o poutích od kramářů poplatky za místo pro stánky.Protože však vybírání těchto poplatků je rok od roku obtížnější,bylo toto právo převedeno na obec,která bude z vybraných poplatků odvádět kostelu buď dohodnutý paušál nebo 20 %.Letos odvedla obec kostelu 19 K

V tomto roce se staví silnice z Jeřmanic do Milířů.Tato silnice značně zkrátí spojení Dl.Mostu s Jabloncem.
13.září vyhořelo selské stavení č.25 v Dl.Mostě a 1.října selské stavení č.29 v Rašovce.Oba požáry vznikly v noci mezi 10 a 12 hodinou: 1.ledna odešel hodkovický děkan P.Johann Kára na odpočinek.Na jeho místo byl v červnu jmenován zámecký kaplan ze Sychrova P.Václav Dlask, který však před svým přesídlením do Hodkovic onemocněl a 28.října na zámku Sychrov zemřel.Requiem v zámecké kapli celebroval biskupský vikář P.Johann Tyrichter z Přepeř.Tělesná schránka zesnulého byla převezena do jeho rodiště Března na mladoboleslavsku.
14.listopadu vyhořel dům č.14 na Rašovce včetně stodoly.Dům nebyl dostatečně pojištěn a jeho majitel Ant.Kotek se svou početnou rodinou utrpěl značnou škodu.
V r.1908 bylo 27 svateb,61 narození a 41 úmrtí
Socha sv.Jana Nepomuckého byla renovována,opraveny a pozlaceny byly oba hlavní kříže na staré i nové části hřbitova,náhrobní deska faráře Ignaze Hajnyho na zdi kostela a deska prvního faráře Vituse Marschnera na lípě u kostela.
Silnice k Javorníku a k Minkovicím,s jejichž stavbou bylo započato v r.1907 jsou už téměř hotové a často používané.

L.P.1909 - V r.1909 byl náš kostel v Dl.Mostě renovován.Pamětní spis,uložený v hlavici kostelní věže má následující text :
V r.1909 bylo konečně přikročeno k dlouho očekávané celkové opravě kostela,k níž jeden z hlavních důvodů byl špatný stav kostelní věže, do které poškozenou šindelovou střechou zatékalo a ve zvonici se objevila houba.C.k.konservator Wilhelm Angst z Liberce /syn truhláře H.Angata z Dl.Mostu,stavitele hlavního oltáře z r.1882/ trval na zachování podoby věže z r.1865.S opravou a stavbou bylo započato 21.června 1909 a 4.srpna byla sundána hlavice s věže.V hlavici bylo nalezeno 21 mincí a spis,který se však při prvním doteku úplně rozpadl. Mezi tím byla uvnitř kostela vyměněna vyšlapaná dlažba z pískovcových desek za desky z cementu,v presbyteriu byly pískovcové desky nahraženy deskami italskými,tzv.terracotta.Oba kůry byly podepřeny novými dubovými sloupy.Hodkovický pokrývač Wenzel Luh pokryl střechu novou břidlicí. Ze sanktusové věžičky byl sejmut kříž a pozlacen.Teprve když byl znovu na věžičce upevňován bylo zjištěno,že plechový kryt věžičky je v takovém stavu,že jej natěrač nechtěně prorazil štětcem.Věžička dostala nový plechový kryt a fasáda kostela byla nabílena.
Dnes byly pozlacená hlavice a kříž za velké účasti věřících upevněny zdejším mistrem klempířským Fr.Glaserem na špici kostelní věže,aby vzdorovely bouřím 20.století.Budiž tento kříž strážcem víry,ukazatelem cesty k nebi a štítem i podporou všem živým i mrtvým,kteří dlí v jeho stínu.
Stalo se za slavné vlády papeže Pia X.,Franze Josefa I.,císaře rakouského,Emmanuela Johanna Schöbla,biskupa litoměřického,Karla hraběte Coudenhove,místodržitele Čech,Gustava Budera,okresního vikáře a arciděkana v Liberci a Dr.Viktora,rytíře von Steffek,okresního hejtmana z Liberce.Náklady ve výši cca 8.000 K nesl patron kostela Alain kníže Rohan a přifařené obce.Stavbu provedl a řídil k plné spokojenosti stavitel Wilhelm Burde z Hodkovic.Milý čtenáři,vzpomeň na nás v modlitbách a pomni,že nás budeš následovat na věčnost.
Farní úřad v Dlouhém Mostě 1.září 1909 Josef Dumek,farář

/následují podpisy občanů/

Obecní úřad vyhotovil vlastní pamětní spis,ke kterému přiložil staré i nové mince a vše bylo pečlivě hermeticky uzavřeno do skleněné schránky.
Sanktusová věžička,která měla cibulovitý tvar je po opravě hrotitá ve stylu hlavní věže.Obecní úřad nechal na své náklady natřít a pozlatit ciferníky věžních hodin.Konečné náklady na opravu věže a kostela činily 8.862 K 41 h - 7.510 K 94 h uhradil patronátní úřad knížete Rohana a 1.351 K 47 h farní úřad ze sbírek.
Bylo nutné také vyměnit lavice,které,ač postaveny teprve před 5ti lety v r.1904 byly zachváceny hnilobou následkem toho,že přiléhaly ke kostelní zdi.Za nové lavice včetně nátěrů účtoval truhlář z Dl.Mostu Wilhelm Leutelt 853 K 30 h.Pod lavicemi je nová betonová dlažba, lavice jsou chráněny před zvlhnutím oddálením od dlažby /nevýhodou je ztížený úklid pod lavicemi.Byl pořízen nový misijní kříž z dubového dřeva za 49 K
Na hodkovickou faru byl 25.března 1909 uveden P.Johan Bečka,dříve farář v Jablonném u Mimoně.
V květnu bylo započato se stavbou silnice z Rašovky do Proseče,která zkrátí spojení Liberce s Č.Dubem a napojením na Šimonovice.
Farář P.Josef Bém byl po čtyřletém působení v Jeřmanicích přeložen do Vysokého a na jeho místo nastoupil P.Josef Filler,kaplan ze Semil.
28.listopadu na 1.neděli adventní zesnul v Pánu Dr.Th.Emanuel Johann Bapt.Schöbel,biskup litoměřický,spravedlivý otec svých oveček obou národností.Byl pohřben za velké účasti 2.prosince 1909.
Letos bylo 25 svateb,46 narození a 42 úmrtí.

L.P.1910 - 18.března byl intronisován v Litoměřicích v hodnosti biskupa arciděkan z Falknova P.Josef Gross.
V květnu byla patronátním úřadem pro faru pořízena nová,kovová pumpa. Stará dřevěná pumpa byla už téměř neúčinná,nemohla být v zimě vypouštěna a při větších mrazech zamrzala.Nová pumpa stála 200 K.
Od 23.do 26.června proběhlo ve zdejším kostele čtyřicetihodinové modlení, při kterém adorovaly přes den i školní děti v doprovodu učitelů.
Letošní slavnostní poutní mši celebroval P.Josef Filler z Jeřmanic, kázání měl P.Fr.Wirrer,kaplan z Hodkovic.Farní úřad obdržel od obce 15 K z kramářských poplatků.
Řídící učitel z Rašovky Josef Nečásek přešel do Radostína u Sychrova, jeho nástupcem se stal Josef Technik,dříve učitel z Pasek pod Ještědem.
1.prosince přešel farář P.Josef Filler z Jeřmanic do Příchovic,kde tamnější farář P.Anton Klos odešel na odpočinek.Do Jeřmanic přišel P.Wenzel Rössler.
Letos bylo 26 svateb,45 narození a 50 úmrtí
Výsledky letošního sčítání lidu jsou následující :

Počet obyvatel :	Dl.Most	1363	Javorník	212
Počet domů :	-"-	205	-"-	49

/dle retrospektivního lexikonu /

L.P.1911 - Protože celé léto nepršelo,nastala velká nouze o vodu. Bez vody byla i farní studně a nový vodovod obchodníka Josefa Hübela z č.31.Suchobylo horší než v r.1904.
Mše za fundátory,sloužené od r.1787 byly dekretem ze dne 14.8.1911 zredukovány ze současných 128 na 42 ročně.Mše za zasnulé manžele Františka a Magdalenu Prade z Javorníku složené od r.1861 byly dekretem konsistoria z 18.10.t.r.redukovány z 11 na 4 v roce.
Donát Hübner,c.k.školní rada z Prahy III.čp.312,syn zesnulého Dominika Hübnera,ředitele školy v Dl.Mostě,věnoval našemu kostelnímu sboru několik vlastních instrumentálních a vokálních skladeb.Jeho bratr Wilhelm odkázal kostelu hodnotné housle.Továrník Wondrak z Dl.Mostu zakoupil pro kostel dlouhý koberec-běhoun.

Slavnostní poutní mši letos celebroval P.Johann Bečka z Hodkovic, kázal P.Berthold Kropp z Liberce.
Paušál,který by měl obecní úřad odvádět farnímu úřadu za poplatky kramářů /15-20 K/nebyl dosud stanoven.
V tomto roce bylo 19 svateb,55 narození a 45 úmrtí.

L.P.1912 - Tak,jak byl loňský rok suchý,byl letošní rok do té míry deštivý,že byla ohrožena sklizeň i setí.
Ve Vídni probíhal světový eucharistický kongres s velmi dobrými výsledky.
Slavnostní poutní mši celebroval P.Wenzel Rössler z Jeřmanic,kázal ThDr Johann Teis z Liberce.Den před poutní slavností zemřel dlouholetý kostelník Josef Hlawatschek z č.34.V pondělí odpoledne po poutní neděli byl na zdejším hřbitově za velké účasti místních i okolních obyvatel pohřben.Pohřební obřad řídil P.Fr.Hrbek,děkan z Loukova za asistence P.Johana Náhlovského,zámeckého kaplana ze Sychrova.
V tomto roce bylo 15 svateb,53 narození a 48 úmrtí

L.P. 1913 - 23.března zemřel po krátké nemoci ve věku 59 let P.Johann Bečka,děkan v Hodkovicích a byl 26.března pohřben ve Všeni u Turnova.
V pátek 27.června přijel na visitaci biskup mons.Josef Gross.
K biřmování se dostavilo 367 osob.Dopoledne přijela automobilem Jeho Jasnost Alain hrabě Rohan.Při slavnostní tabuli odpovídal na proslov zdejšího faráře biskup,který posléze měl promluvu v německé i české řeči.
14.září za nádherného počasí byl na místo faráře do Hodkovic uveden zámecký kaplan ze Sychrova P.Jan Náhlovský.Přítomní byli nejen věřící ve velkých zástupech ale i Jeho Jasnost Alain kníže Rohan se 2 prnceznami.
Letos bylo obci a škole v Dl.Mostě přiřknuto 305 m^2 na stavbu tělocvičny,která má být dokončena v příštím roce.
1.srpna nastoupil v Ještmanicích službu farář P.P.Bittner,kaplan z Klášterce u Kadaně n/O
Letos bylo 13 svateb,42 narození a 38 úmrtí.

L.P. 1914 - 27.února byl do rodinné hrobky v Loukově k věčnému odpočinku uložen kníže Alain Rohan.Narodil se 8.ledna 1853, zemřel 23.února 1914 v Praze.Na přání zesnulého byla sloužena pouze tichá mše,kterou celebroval biskup Josef Gross za přítomnosti značného počtu kněží a příslušníků šlechty.
Na místo onemocnělého Kr ředitele kůru Ernsta Lutzeka nastoupil 15.března kapelník Fr.Hofrichter z Dl.Mostu č.82
15.dubna zemřela v Budějovicích zdejší učitelka Amalie Nowak a 15. května zemřel ředitel školy v Šimonovicích Adolf Scheffel,který byl 18.května za velké účasti pohřben na zdejším hřbitově.
Jeho c.k.Výsost,nejjasnější arcikníže,následník trůnu František Ferdinand a jeho nejjasnější choť Sophie se stali v neděli 28.června 1914 obětí atentátu v Sarajevu.Začala světová válka.
1.Rakousko proti Srbsku 28.června 1914
2.Německo proti Rusku 3.srpna
3.Německo proti Francii 4.srpna
4.Anglie proti Německu 5.srpna
5.Německo proti Belgii 5.srpna
6.Rakousko proti Rusku 7.srpna
7.Anglie a Francie proti Rakousku 13.srpna
8.Proti Japonsku Německo 19.srpna,Rakousko 22.srpna
9.Rakousko proti Belgii 28.srpna
10.Proti Turecku Rusko 30.srpna,Anglie,Francie,Srbsko 2.listopadu
11.Italie proti Rakousku 23.května 1915

13.srpna byla v Dl.Mostě pouť za krásného počasí,ale v truchlivé atmosféře vypuknuvší války.Nebyly žádné pouťové atrakce a tísnivé ticho nerušil ani kolovrátek.Kázání měl P.Peter Bittner z Jeřmanic, měši sloužilnP.Jan Náhlovský z Hodkovic.
20.srpna zemřel po krátké nemoci Svatý Otec Pius X. ve věku 80ti let. Byl nazýván eucharistickým papežem.3.září byl zvolen Jacobus Della Chiesa a 4.září korunován pod jménem Benedikt XV.
V tomto roce byl na faře instalován rozvod el.proudu.Vzhledem k válečným událostem nebylo však dokončeno el.vedení do Dl.Mostu takže na faře jsou sice žárovky,ale nesvítí.Náklady na el.instalaci hradil farář ze svého.
Vedoucím školy v Šimonovicích byl jmenován Fr.Rössler
Letos bylo 10 svateb,39 narození a 36 úmrtí

L.P.1915 - Válka nabývá hrozivých rozměrů a stojí nepředstavitelné množství životů i peněz.Je to snad největší válečné běsnení v dějinách lidstva.
Nádraží v Dl.Mostě je rozšiřováno a bude vybaveno další kolejí.
Letos bylo jaro velice suché,následkem čehož je málo krmení.
Pouť byla letos 15.srpna,kázání měl P.Ferdinand Mach,kaplan z Rochlic,bohoslužbu P.Vincenc Drbohlav,děkan ze Světlé.
Na sbírku barevných kovů pro válečné účely odevzdala naše farní obec 2 tympánové kotle,2 trubky a další menší předměty jako ciborium, oltářní zvoneček a pod.Na válečnou půjčku upsala naše farnost 2.700 K a na Červený Kříž přispěla částkou 120 K
Angličané chtějí blokádou mořského pobřeží Německo vyhladovět. U nás to za následek velké zdražení a zavedení lístků na chléb a mouku.
Každý týden přicházejí Jobovy zvěsti o padlých a zraněných,jsou slouženy smuteční mše a lidé dlí v kostele na modlitbách za mír.
Počet našich se odhaduje na 20,o většině nejsou žádné zprávy,nikdo neví,jsou-li v zajetí nebo jestli zemřeli.
Letos bylo 11 svateb,27 křtů a 40 pohřbů.

L.P. 1916 - 17.října byla z kostelní věže sneseny 2 zvony,malý a velký,a odevzdány k válečným účelům.Celková váha obou zvonů byla 419 kg,stát zaplatil za 1 kg 4 K,farní úřad obdržel tedy 1.676 K
21.listopadu 1916 zemřel na zámku Schönbrunn ve Vídni císař František Josef I. ve věku 86 let,3 měsíců a 3 dnů.Po dobu 67 let řídil císařský a královský stát Rakousko-Uherský.Jeho následníkem se stal syn arcikníže Otta,který usedl na trůn pod jménem Karel I.
V prosinci onemocněl silnou neurasthenií děkan P.Josef Dumek a musel být zastupován P.Petrem Bittnerem z Jeřmanic.

L.P.1917 - Válečné běsnění trvá dál.Mocnosti nedbají na papežovy výzvy k míru.Drahota stoupá.5.ledna byly dokonce zrekvírovány cínové píšťaly varhan v celkové váze 18 kg.Za 1 kg zaplatil stát 17 k tedy celkem 346 K.Tyto peníze jsou stejně jako peníze za zvony deponovány v kostelní pokladně.
Zdravotní stav děkana P.J.Dumka se nelepší,pro nedostatek duchovních musí být nadále zastupován farářem z Jeřmanic P.P.Bittnerem.
V listopadu byl zrekvírován i prostřední zvon o váze 172 kg.
Na věži zůstal už jen zvon umíráček.

L.P. 1918 - Válka stále trvá.Počet těch,kteří se již nikdy nevrátí do svých domovů roste.Válečné nadšení mezi vojáky rychle slábne.
Americký president Wilson předložil válčícím mocnostem mírový návrh o 14 bodech,dle kterého by všechny národy měly právo na sebeurčení, vlastní stát a vlastní vládu.Tato nabídka nalezla největší odezvu u Maďarů a Čechů,kteří houfně opouštějí armádu a vracejí se do svých domovů.

28.října 1918 přijal místodržitel Coudenhove ve svém domě v Praze delegaci Čechů,která mu oznámila,že byla založena Československá republika a že přejímají vládu.Na pražský hrad přichází Masaryk, zvolený za presidenta a jeho spolupracovníci Kramář,Rašín,Kloťáč. Ti všichni byli za Rakouska odsouzeni k smrti ale v červnu 1918 císařem Karlem I,omilstněni.V listopadu je císař Karel I. nucen opustit zemi,je mu dovoleno,uchýlit se do Švýcarska.Habsburkové doplatili na svou lidumilnost,jejich trůn zůstává opuštěn. Úřední řeší se u nás stává čeština,státní úřady jsou označovány lvem a českými barvami,jsou rozšiřovány české školy a omezovány německé.

L.P.1919 - Dle výnosu prvního českého ministra školství Habrmanna nejsou žáci povinni chodit na hodiny náboženství a učitelé nejsou povinni vodit děti do kostela a mít nad nimi dohled.Někteří horliví učitelé odstraňují ze školních tříd kříže.V Dl.Mostě byl v dubnu neznámými vandaly povalen pomník sv.Jana Nepomuckého. Jelikož se zdravotní stav děkana P.Josefa Dumka nelepší,byl na vlastní žádost ke dni 1.července 1919 pensionován.Za nového faráře byl v Dl.Mostě v srpnu patronem Alainem Rohanem presentován P.Peter Bittner.Děkan P.Josef Dumek odešel na odpočinek do Daliměřic u Turnova.

L.P.1920 - Letos byla zrušena 6.třída na zdejší škole. 1.září odešel na odpočinek řídící učitel Ernst Lutzek,na jeho místo nastoupil Heinrich Nowotny.Pro malý počet dětí byly zrušeny jednotřídky na Rašovce a v Šimonovicích,jsou však Německým kulturním svazem provozovány dál jako spukromé

L.P.1921 - Šťastný rok pro náš kostel,který obdržel 2 nové zvony. Za obnos,deponovaný za rekvírované zvony a z výsledku sbírky mohly být u zvonaře Octava Wintera v Broumově objednány jeden menší a jeden větší zvon.Zvony byly dohotoveny v červenci t.r.Svěcení zvonů 7.srpna bylo slavností pro celé okolí,na kterou přišly všechny spolky, nepřehledné množství lidí a dokonce i patron Alain Rohan se svou nevěstou a sestrou.Na přání patrona byl větší zvon pokřtěn jménem Margaretha a menší jménem sv.Vavřince.Přebytek sbírky 2.000 K byl uložen jako počinek na pořízení dalšího,většího zvonu.Prostřední zvon má průměr 70 cm a je 222 kg těžký.Je laděn na ton Fis a nese na jedné straně nápis "Pořízen z dobročinnosti dárců a výtěžku bývalých tří zvonů".Na druhé straně lze číst "Zvěstuj vždy všem mír".Stál 12.600 K Menší zvon má průměr 57 cm,je 107 kg těžký a nese nápis "Nejsvětější Srdce Ježišovo smiluj se nad námi" Je laděn na tom d.Stál 6.250 K /nápisy jsou německé/
Patron Alain Rohan věnoval na zvony 1.000 K
Střecha nad sakristií byla již tak špatná,že děšťová voda protékala až na podlahu.Na upozornění a žádost faráře byla provedena oprava v ceně 1.150 K
Ve školním roce 1920-21 bylo zahájeno vyučování v jednotřídní státní obecné škole a sice v budově bývalé mateřské školky.Na přání prvního českého učitele Josefa Letošníka byla již ve školním roce 1921-22 přemístěna do budovy školy.
15.a 16.února proběhlo sčítání lidu.Mnozí odpadli od katolické církve, zejména Češi,kteří přecházejí k církvi československé nebo jiným sektám. Nejvíce přestupů bylo v Rašovce následkem působení tamnějšího českého učitele Josefa Technika.

L.P. 1922 - 21.ledna přišla smutná zpráva o skonu papeže. O jeho velikosti svědčí,že mu byl v Konstantinopoli od jinověrců postaven pomník s nápisem "Velkému papeži tragické světové epochy Benediktu XV.,dobrodinci všech,bez rozdílu národnosti a víry na znamení úcty a uznání.Orient." - Po 4 dnech konklavu se kardinalové sjednotili na volbě arcibiskupa milánského,kardinala Achilla Ratti, který přijal jméno Pius XI.
1.dubna zemřel v exilu na ostrově Madeira bývalý rakousko-uherský císař Karel I.Převozu jeho rakve do Vídně a uložení v rodinné hrobce Habsburků v kapucínském klášteře nebylo rakouskými úřady povoleno.
Na jaře t.r.uspořádaly ženy z farního společenství sbírku na zavedení el.proudu do kostela.Jelikož výsledek sbírky nebyl dostatečný,byl 9.dubna v kostele pořádán koncert,který přinesl výtěžek 2.200 K.
Instalace elektrického osvětlení kostela byla zadána elektroinstalaterovi Arnoštu Hübelovi z Rochlic,který tuto práci včas a k plné spokojenosti uskutečnil za 9.600 K
Letos bylo 25 svateb,narodilo se 28 dětí /z toho 1 nemanželské, úmrtí bylo 24 /z toho 7 dětí/ zaopatřeno 8.
17.prosince zemřela na zámku Sychrově ve věku 63 let vdova po knížeti Alainu Rohanovi.Její rakev byla uložena do rodinné hrobky v Loukově. Zesnulá byla horlivá katolička a členka Marianské ženské kongregace.

L.P.1923 - 29.dubna byl generální vikář litoměřické dieceze monsig.Antonín Čech,předseda biskupské konsistoře,senior kapituly sv. Štěpána zvolen světícím biskupem litoměřickým.
5.června dopoledne byl v Dl.Mostě na vizitaci biskup Josef Gross, kterého přijel pozdravit ze Sychrova osobně patron kostela Alain Rohan.
Biřmováno bylo 102 dospělých a 134 dětí.Odpoledne se biskup odebral na visitaci do Jeřmanic.
12.června ráno o 1/2 7 hodině vnikl zadním oknem na faru zloděj. Faráři ukradl všechny peníze na hotovosti a zlaté hodinky.Zmizel přes plot hřbitova v lese a nebyl zjištěn.
V červnu byl malířem Ottem Riegrem z Rochlic vymalován kostel za 5.463 Kčs.Rodák z Dlouhého Mostu,exportér Eduard Krause věnoval 4.463 Kčs,1.000 Kčs věnoval spolek rodáků z Dlohého Mostu v Jablonci, dřevo na lešení dodal zdarma patron Alain Rohan.
Pouť byla letos 12.srpna,kázal P.Theodor Hahn,farář z Rychnova,mši celebroval univ.prof.Dr.Johann Schlenz.
V září byly u sychrovského řezbáře Josefa Sachunského objednány jesličky. Dílo bylo včas hotovo a vystaveno v kostele.Stálo 3.500 Kčs,je to opravdu mistrovské dílo a všem se líbí.
Letos bylo 12 svateb,narodilo se 40 dětí,úmrtí bylo 18

L.P.1924 - Zima byla velice tuhá a trvala dlouho až téměř do konce dubna.V lednu dodal kostelu továrník Brosche ze Stáže /Habendorf/, rodák z Dl.Mostu kokosový koberec v hodnotě 1.600 za 1.000 Kč.
K Božímu hrobu byl řezbářem ze Sychrova Josefem Sachunskym dodán před Velikonocemi korpus Krista za 700 Kč.Je to opět mistrovské dílo.
Od 4.do 11.května byl zde na misii P.Anicet O.Cop,superior kapucínského kláštera v Liberci.Jeho přednášky byly hojně navštíveny,výsledek však nebyl zcela uspokojivý.U svatého přijímání bylo pouze 138 osob,z toho 60 dětí.
17.května zemřel v Daliměřicích děkan a em.farář P.Josef Dumek a byl 20.května pochován v Turnově u Marianského kostela.Dožil se 67 let, 42 roky vykonábal kněžskou službu z toho v letech 1905 až 1919 v Dlouhém Mostě.
Pouť byla 10.srpna,kázal univ.prof.Monsig.Dr.Johann Schlenz,mši sloužil P.Theodor Hahn z Rychnova.

L.P.1925 - K 1.lednu 1925 byla zrušena 3.třída německé školy takže v Dl.Mostě zbývají již jen 2 třídy.
24.dubna zemřel v Loukově děkan,konsistorní rada a biskupský notář P.Fr.Hrbek ve věku 70 let.Byl farářem na Dl.Mostě v letech 1890-1904. Jeho pohřbu se zúčastnil farář P.Peter Bittner,starý kostelník Anton Mach a 2 ženy z Dl.Mostu.
14.června se konal na Schenkově louce osmý tělocvičný slet.5.července byl v Dl.Mostě sjezd Spolku válečných kamarádů k 60tiletému výročí založení Spolku veteránů.Na Wünschově louce byla farářem P.Bittnerem sloužena polní mše a byl vysvěcen nový prapor.Kázání měl bývalý polní kurát Rudolf Schwalke.Odpoledne byla lidová slavnost a koncert na zahradě u Brosche.
19.července byl sjezd rodáků spojený s oslavou 50tiletého výročí založení školy.Hlavním iniciátorem a organisátorem byl řídící učitel Heinrich Nowotny,který si však nepřál žádnou bohoslužbu.Ta se ale přece jenom na žádost některých členů výboru konala.Obec měla ze slavností čistý zisk téměř 18.000 Kč,většinou darů a příspěvků jak soukromých osob tak i spolků.Jen na kostel se zapomělo.
Pouť byla 16.srpna,kázal děkan P.Karel Wohlmuth z Klášterce n/O, mši sloužil P.Peter Bittner.
Celé léto bylo velice deštivé,sedláci jen s velikými obtížemi svezli úrodu do stodol.
Letos bylo 19 svateb,narodilo se 22 dětí a bylo 23 úmrtí.

L.P.1926 - Letos byla ve škole opět otevřena 3.třída.
Od 21.června do 5.července opravoval,ladil a čistil varhany Wolf Salomon z Liberce. 4 dřevěné píšťaly musely být nové,stály 120 Kč, za práci vyplatil farář 620 Kč . Za cínové píšťaly,zrekvírované pro válečné účely bylo odebráno od fy Rieger z Krnova 24 píšťal,jejichž cena včetně dopravy byla 1.090 Kč.Malíř a natěrač Ferdinand Arnold z Jeřmanic opatřil empory a varhany novými nátěry,což stálo dalších 1.150 Kč.Všechny tyto výlohy byly uhrazeny z kostelních sbírek.
Léto bylo opět velmi deštivé a dostat úrodu suchou pod střechu bylo velmi obtížné.
Od 1.listopadu je dle výnosu zemské školní rady opět zrušena na zdejší škole 3.třída.
Letos bylo 12 svateb,narodilo se 25 dětí,z toho 12 chlapců,zemřelo 26,z toho 5 dětí.Nejstarší zesnulé osobě bylo 81 let.

L.P.1927 - Tento rok byl velice příznivý,úroda byla bohatá, žádná neštěstí ani přírodní pohromy nás nestihly.
Protože ve hřbitovní studni není již delší dobu voda,byl na všobecnou žádost povolán studnař Jos.Mizera,který studnu vyčistil a zjistil, že musí být prohloubena.Hloubení musí být prováděno v tvrdé skále trhavinami a za prohloubení 1.5 m požadoval studnař Mizera 1.600 Kč Vzhledem k tomu,že se požadavky studnaře Mizery zdály být neúměrně vysoké v poměru k výsledku /žádná voda se neobjevila/ byl povolán studnař Josef Weis z Rádla,který se nabídl,že za 1m prohloubení bude účtovat pouze 400 Kč.Práce pokračovaly velmi pomalu,na podzim byla studna hlubší o dalších 1.5 m aniž by se narazilo na vodu a studnaři Weisovi bylo vyplaceno 1.232 Kč.S dalšími drobnými výlohami stála studna již skoro 2.900 Kč.Obec přispěla na studnu pouze částkou 500 Kč, zbytek musel být získán z dobrovolných sbírek.Práce byly přerušeny a uvidíme,jak budou na jaře příštího roku pokračovat.
Pouť byla 14.srpna,kázal univ.prof.Dr.Johann Schlenz,mši sloužil kaplan P.Springer z Hodkovic.

V září byly u kostela na straně hřbitova vyměněny a opraveny žlaby a okapy klempířem Fr.Glaserem za 1.264 Kč.Sbírkami přispěl kostel částkou 800 Kč,zbytek 464 Kč zaplatili majitelé hrobů u zdi kostela.
Pro všední den bylo zakoupeno mešní roucho za 370 Kč,k Božímu hrobu bylo zavedeno el.osvětlení za 170 Kč
Letos bylo 16 svateb,17 křtů a 16 úmrtí

L.P.1928 / - Zima byla studená avšak sněhu málo.Zimní počasí trvalo až do poloviny května.Od 15.do 18.března tu připravoval věřící na velikonoční zpověď misionář P.Carl Lenzen.Ke svatému přijímání přišlo 104 věřících.Poutní slavnost byla 12.srpna,kázání měl univ.prof. Dr-Johann Schlenz z Rádla,mši sloužil farář P.Rudolf Schwalke z Jeřmanic.
Úroda byla letos velice dobrá,cena však zůstaly vysoké.
V noci z 11.na 12.prosince /ze soboty na neděli/ byly krumpáčem z márnice vylomeny dveře do sakristie a zmizelo 60 Kč z kostelní pokladničky.Zloděj vylomil i tabernakl kde však nic nenašel,protože mešní předměty byly uloženy na faře.Zloděj sebral i 2 černá ministranská roucha,nalezená později odhozená na zahradě kupce Hartig-Gottsteina.Pachatelm byl invalida,který ve válce ztratil jednu ruku a přesto má na svědomí už 34 vloupání.Jmenuje se Karl Erbst, Pochází z Petrovic a je v současné době ve vězení okresního soudu v Liberci.Výměr trestu není zatím znám.Lidé se stále víc odklánějí od Boha a zločinnost vzrůstá.

L.P. 1929 - Neobyčejně krutá zima,nejhorší od r.1775.Sníh a mrazy, které klesly až na -36°C zničily většinu stromů i jiné vegetace a napáchaly i velké škody na budovách.Ohrožen a značně omezen byl i provoz na železnici.
Ve dnech 14.až 17.března připravoval misionář P.Carl Lenzen věřící na Velikonoční zpověď.Ke sv.přijímání přišlo pouze 97 dospělých.
Letos došlo konečně na celkovou opravu budovy fary,o kterou farář žádal patronátní úřad již před 5 roky a kterou už nebylo možné odkládat.
Oprava byla provedena v době od 5.června do 11.července stavitelem Wilhelmem Michelem z Vratislavic a stála 4.154.20 Kč . 1/3 uhradil patronátní úřad a 2/3 byly zaplaceny z hřbitovních poplatků.
V červenci navštívil faru patron Dr.Alain Rohan,aby s farářem projednal celkovou opravu kostela,se kterou bylo v letošním rozpočtu patronátního úřadu počítáno.Rozpočet na opravu kostela zněl na 22.700 Kč.Konečná faktura na 19.385 Kč.V září byly renovovány a pozlaceny oltáře C.Wernerem z Liberce za 3.996 Kč,získaných z milodarů věřících.
Náklady na opravu mariánského oltáře ve výši 518 Kč uhradil sedlák W.Schiller z Dl Mostu č.195.
V září přišla od patronátního úřadu v Sychrově překvapivá zpráva, že patronát nad farností Dlouhý Most včetně Jeřmanic a Světlé přejímá se všemi právy i povinnostmi,nadacemi,kostely i kaplemi patronátní úřad Clam-Gallasů se sídlem ve Frýdlantu v Č.
2ř.října byly volby do národního shromáždění.Do čela vlády se dostali soc.demokrati a agrárníci.
Letos bylo 17 svateb,24 úmrtí a narodilo se 24 dětí

L.P. 1930 - Letošní zima byla navzdory chmurným předpovědím mírná a lze snad i očekávat dobrou úrodu.
2o.ledna zemřel na svém zámku ve Frýdlantě v Č.náš nový patron, bývalý hrabě František Clam-Gallas a byl 23.ledna uložen k věčnému odpočinku do rodinné hrobky v kostele v Hejnicích.
3.dubna byla od Unie v Litoměřicích zakoupena varhanní kniha za 155 Kč
26.května byla pro faru pořízena skříň na matriky za 200 Kč

V srpnu byla z milodarů věřících pořízena nová, silně postříbřená nádoba na kadidla a mešní kniha od Tschertnera z Litoměřic za 1.050 Kč Úroda byla letos velmi dobrá, ceny potravin však klesly jen nepatrně. Letos bylo 7 svateb, narodilo se 8 dětí, úmrtí bylo 19, z toho 2 děti.

L.P.1931 - 20.ledna v 10 h v noci zesnul v Pánu biskup litoměřické diecéze Th.Dr.Josef Gross po delší nemoci. Dožil se 65 let, kněžskou službu vykonával 42 let, z toho 21 let na vysokých místech. Byl pohřben 24.ledna v 9 h dopoledne do biskupské hrobky na hřbitově v Litoměřicích.
Na východní straně hřbitova byla postavena nová zeď. Její stavba byla ztížena neustálými kritikami a námitkami sousedního obchodníka s dobytkem Rudolfa Schlenze.
Socha sv.Jana Nepomuckého, která stávala v lipové aleji u kostela a byla v r.1919 neznámými vandaly povalena, byla opravena uměleckým atelierem C.Wernera a postavena u kostela. Náklady ~~XXXX~~ 1.080 Kč byly uhrazeny z milodarů věřících.
V létě bylo jen velmi málo pěkných dnů, téměř denně pršelo, úroda byla svážena do stodol většinou mokrá, Willy Hübel byl nucen posekané obilí na poli spálit.
Při letošní poutní slavnosti sloužil mši a kázal děkan Karel Wohlrab z Klášterce n/O
Papežskou bulou z 22.X.1931 byl Svatým Otcem Piem XI. jmenován Msgr. ThDr.Anton Weber, kanovník katedrály sv.Štěpána a profesor na státní reálce v Ústí n/L biskupem litoměřickým. Narodil se na Vlčí Hoře u Rumburka 24.X.1877 a byl v Římě 17.I.1901 vysvěcen na kněze.
22.XI.1931 byla konsekrace ve Svatovítské katedrále v Praze.
Konsekrátoři byli j.ex.arcibiskup pražský Dr.Karel Kašpar, světící biskup pražský Dr.Antonín Podlaha a Dr.Joahann Reminger, intronisace v Litoměřicích byla 6.XII.
Při obecních volbách 27.září získala v Dl.Mostě strana průmyslu 212 hlasů, komunisti 196, nacionální socialisti 112, křesťanští sociálové získali 72 hlasů se 2 zástupci v obecní radě, kterými jsou Wenzel Schiller, hostinský a majitel domu a Karel Petrák, zemědělec z č.200. Předsedou byl již podruhé zvolen Eduard Brosche, hostinský a pekník z č.180, členem strany průmyslu.
Stoupá nezaměstnanost a chudoba. V Dl.Mostě byla před vánoci uspořádána sbírka pro nezaměstnané, která vynesla na hotovosti 2.000 Kč mimo četných naturalií. U zdejší obce je hlášeno 30 nezaměstnaných, kteří dostávají pravidelně týdně poukázky na potraviny.
Letos bylo 5 svateb, narodilo se 15 dětí, zemřelo 19 dospělých a 2 děti.

L.P. 1932 - Zima 1931-2 byla velice mírná, sněhu málo.
19.dubna byl na visitaci v Dl.Mostě nový biskup z Litoměřic ThDr Anton Weber. Biřmováno bylo 43 dospělých a 130 dětí. Při slavnostním uvítání biskupa pronesl představený obce Ed.Brosche řeč, ve které ocenil, že Dl.Most je mezi prvními, které biskup navštívil a vyjádřil uspokojení nad jeho jmenováním, kterému předcházely obavy zdejších věřících, že arcibiskup pražský Dr.Kordač prosadí do Litoměřic biskupa českého. Slavnostního uvítání se přes výslovnou výzvu nezúčastnil ředitel školy Jindřich Novotný.
14.srpna byla pouť, při které měl kázání kaplan Max Preiss z Varnsdorfu, mši sloužil děkan P.Peter Bichler z Vratislavic.
Počasí bylo letos příznivé a úroda bohatá.
S počátkem školního roku 1932/33 byla zdejší trojtřídka přeměněna na obecnou dvoutřídní školu.
Roste nezaměstnanost. K zmírnění nouze byly zavedeny tzv.České karty, na které dostává každý nezaměstnaný 10 Kč týdně. O Vánocích byla opět uspořádána sbírka, na kterou farní úřad přispěl částkou 500 Kč a pan Eduard Krause z Jablonce 300 Kč
Letos bylo 13 svateb, narodilo se 15 dětí, úmrtí bylo 19

L.P.1933 - Dodatečně je zaznamenáno, že 25.září 1932 byl v Rašovce vysvěcen nový hřbitov a novostavba kaple litoměřickým kanovníkem Msgr.Jaroslavem Varhulíkem.
V květnu t.r.byl na faře přepažen prkny půdní prostor, čímž byla získána potřebná komora. Náklady byly z poloviny hrazeny patronátním úřadem a z poloviny farou. Senkrovna na faře byla překryta betonovou deskou za 320 Kč. Klempíř Fr.Glaser provedl nutné opravy na kostelní věži za 880 Kč.
Léto bylo z počátku deštivé, později ale slunečné a úroda byla velmi dobrá.
Pouť byla 13.srpna, kázal děkan P.Peter Bichler z Vratislavic, mši sloužil univ.prof.Mons.Dr.Johann Schlenz z Rádla.
K 16.červenci si věřící vyžádali slavnostní mši na oslavu 25.výročí kněžské služby P.Petera Bittnera, který chtěl toto jubileum v tichosti přejít.
V kostele byly obnoveny nátěry soklu, oken a dveří, za 80 Kč byla pořízena reservní zpovědnice. Z kostelních peněz bylo k Vánocům věnováno 260 Kč na chudé.
Letos bylo 6 svateb, narodilo se 6 dětí, zemřelo 12 mužů a 15 žen

L.P.1934 - Zima byla mírná, sněhu málo.
Nezaměstnanost a nouze zatím příliš neustupují.
Ve čtvrtek 26.dubna krátce před polednem zemřel v Praze v nemocnici Milosrdných bratří arcibiskup Dr.František Kordač. Jeho rakev byla 30.dubna slavnostně uložena do nové biskupské hrobky ve Svatovítské katedrále v Praze.
24.května zemřel v Liberci arciděkan a biskupský vikář libereckého okresu P.Gustav Buder ve věku 72 let, rodák z Jiříkova. Zasloužil se o výstavbu a založení kapucínského kostela v Liberci, o dvojí důkladnou opravu a vymalování arciděkanského kostela, pro oba městské kostely opatřil nové zvony a v arciděkanském kostele nechal instalovat nové velké varhany. Na jeho náklady byla renovována křížová cesta u kostela sv.Kříže.
25.července byl nacionalně-socialistickými zločinci zavražděn rakouský spolkový kancléř Dr.Engelbert Dollfuss. Byl stár teprve 42 let.
2.srpna dopoledne v 9 h zemřel na svém statku ve Východním Prusku německý říšský president Hindenburg ve věku 87 let.
Pouť byla 12.srpna, kázal Dr.Adolf Bucholt z Liberce.
Z podnětu patronátního úřadu bylo 23.října provedeno přeměření kostelních pozemků civilním geometrem Josefem Schöppem z Jablonného a 25.listopadu bylo zasazeno 25 nových hraničních kamenů. Tyto práce byly nutné, protože hranice byly dlouhým časovým odstupem již téměř setřeny.
Letos bylo 15 svateb, narodilo se 9 dětí v Dl.Mostě a 5 v Liberci, zemřelo 18 dospělých a 3 děti.

L.P. 1935 - 2.ledna nastoupil úřad vikáře pro okres Liberec děkan z Ruprechtic P.Josef Jahn. Arciděkanem libereckým po zesnulém prelátovi Gustavu Buderovi byl jmenován první kaplan P.Robert Schuldes.
Volby do sněmovny, senátu a do zemského a okresního zastupitelství proběhly ve dnech 19.a 26-května. 70% Němců volilo bývalého učitele tělocviku a zakladatele sudetoněmecké strany Konrada Henleina. Úspěchy této strany jsou založeny na slibech sociálního zlepšení pod heslem "16 let mluvili, teď budeme my jednat".
Ve dnech 27.-30.června byly v Praze konány první ~~věc~~ katolické dny, ne které se dostavilo přes 400.000 účastníků a které měly ve všech novinách velmi příznivý ohlas. Jako zástupce papežského stolce byl přítomen arcibiskup pařížský, kardinal Verdier a z rakouské strany kardinal Innitzer z Vídně. Dl.Most byl zastoupen 7 věřícími.

Zdejší hrobnice Theresia Kotschwar zemřela 23.června v liberecké nemocnici.Prozatímním hrobníkem byl patronátním úřadem stanoven rolník Fr.Glaser z č.1
Pouť byla 11.srpna,kázal P.Ludwig Melzer z Rýnovic,mši sloužil děkan Peter Bichler z Vratislavic.
Za opravu střechy nad sakristií a nový dřevěný poklop studně na hřbitově účtoval stavitel Fr.Herbich z Ruprechtic 404 Kč.
Léto bylo letos mimořádně suché,většina otav ani nevzrostla.
V srpnu byla důkladně rekonstruována vesnická kaple v Šimonovicích nákladem 3.400 Kč,hrazeným z milodarů a příspěvkem zemského konservátora v Praze.Její svěcení bylo velkou slávou pro Šimonovice i okolí.
25.prosince slavil zdejší ředitel kůru Fr.Hofrichter 25 let trvání své služby.V první vánoční svátek mu bylo veřejně blahopřáno, uspořádána pro něj sbírka,která vynesla 210 Kč a z konsistoře mu byl předán diplom s uznáním jeho činnosti.
Letos se narodilo 10 dětí,bylo 5 svateb,úmrtí bylo 22

L.P.1936 - 21.ledna zemřel anglický král Jiří V. Nástupcem se stal jeho syn,který zasedl na trůn pod jménem Eduard VIII.
K 1.lednu zahájilo činnost Charitativní sdružení,jehož stanovy byly úředně povoleny a které zatím čítá 15 členů.
Letošní zima byla velice mírná,sportovci s ní vůbec nebyli spokojeni.
8.května se uskutečnila úřední komise ve věci opravy střech na kůlně a na zadní straně farní budovy.
V noci ze dne 14.na 15.května byl učiněn pokus založit požár kostela na 2 místech u dřevěného přístavku zadního vchodu do sakristie.Obě ohniska naštěstí zhasla sama od sebe.
V červenci byla střední část střechy na zadní straně fary opravena za 495 Kč
Pouť byla 16.srpna,kázal katecheta měšťanské školy Josef Eisen z Jablonce,mši slouží čestný kanovník Carl Vogel z Jablonce.
Přesto že v létě často pršelo,stačilo několik pěkných dnů,aby úroda byla šťastně svezena do stodol.
19.srpna navštívil pan president Dr.Edv.Beneš se svým průvodem Liberec a Jablonec.Ve 1/4 na 11 projížděl v uzavřeném voze Dlouhým Mostem,kde místní i okolní obyvatelé včetně všech spolků utvořili čestný špalír.
Prudká bouře s průtrží mračen a krupobitím v neděli 28.srpna se málem stala osudnou pro kostel i faru.Jediný blesk,který zasáhl věž kostela byl takové intensity,že zničil el.vedení na kůru,v okně u elektroměru vyrazil všechny skleněné tabulky,ve věži vytrhal ze zdi el.vedení a zasáhl i faru,kde zničil celou el.instalaci, v podkrovní místnosti roztrhl na 2 místech strop a prorazil 2 velké díry do stropu hostinské místnosti v přízemí.Elektroměr na faře doslova explodoval a zbyly z něj jen střepy a úlomky.Další zřetelné stopy blesku bylo možné vysledovat podél el.vedení do pracovny,odkud pak vyletěl otevřeným oknem.Blesk na štěstí nezapálil a to ani na jiných místech,kde v obci a okolí uhodil.Farář,který se nacházel ve své pracovně to odnesl jen leknutím a krátkodobým ohluchnutím.Škoda na budovách a el.instalaci byla značná avšak naštěstí celá krytá pojištěním.
Letos bylo 7 svateb,narodily se 4 děti v Dl.Mostě a 5 mimo,úmrtí bylo 11 v Dl.Mostě a 6 mimo.

L.P.1937 - Zima byla mírná avšak velmi bohatá na sníh.
V létě byly opraveny plot a zeď hřbitova za celkem 878 Kč
Pouť byla 15.srpna,kázal P.Peter Bichler z Vratislavic,mši sloužil farář Malzer z Rýnovic.
14.srpna ve 3 h 29 min.zemřel na zámku v Lánech první president ČSR,president osvoboditel T.G.Masaryk.Dožil se 87 let,6 měsíců a 7 dní. Jeho smrti želí nejen všichni Češi ale i veškeré obyvatelstvo celé ČSR bez rozdílu národnosti nebo politické příslušnosti a před jeho velikostí se sklání i všechny ostatní země.Ke hrobu byl nesen
21.září 1937
4.října byl pohřben P.Josef Springer,farář z Jeřmanic,který podlehl 30.září srdeční mrtvici.
V srpnu byl u fy Richard Herold v Chomutově objednán dosud chybějící třetí velký zvon.Sbírka na zvon vynesla 5.444.30 Kč . 28.listopadu odpoledne o 1/2 3 h byl zvon slavnostně vysvěcen za přítomnosti mnohých církevních i občanských osobností.Patronku Edinu Winkelbauerovou zastupovala Elfrida Grasselová z Hor.Hanychova a patronátní komisař Günther Pariczek.Zvon má uvnitř průměr 90 cm,váží 447 kg,je vyladěn na ton S a nese nápis : "Heilige Maria,bitte für die katholische Kirchengemeinde um stete Treue im Glauben" .Faktura za zvon zněla na 13.392.70 Kč.Na její úhradě se podílel i Národní svaz /Volksbund/ z Dl.Mostu částkou 3.000 Kč,zesnulý kostelník Mach svým odkazem 1.000 Kč, byl použit přebytek z minulých sbírek včetně úroků 3.700 Kč a patronka Winkelbauerová zaslala z Vídně 500 Kč.
Letos bylo 14 svateb,narodilo se 5 dětí,zemřelo 12 osob mužského pohlaví a 12 ženského pohlaví.

L.P.1938 - Christiana hraběnka Arco-Zinnberg,rozená hraběnka Clam-Gallasová oznámila jménem svým a svých sester Eleonory Kinské, ovdovělé hraběnky Schwarzenbergové,Ediny Winkelbauerové,Gabriely princezny Auerspergové,Marie Podstatzky-Lichtensteinové,Klothildy Clam-Gallasové a SophieAuerspergové jakož i jménem svých švagrů Zdeňka Kinského,Doc.Dr.Adolfa Winkelbauera,Karla Podstatzky-Lichtensteina a Eduarda Auersperga jakož i jménem ostatních příbuzných,že 5.ledna zemřela ve Vídni ve věku 80 let Její Exelence paní Marie Clam-Gallasová, rozená říšská hraběnka Hoyes,nositelka hvězdného křížového řádu,dvorní dáma císařovny a královny,čestná držitelka suverenního Maltézského řádu,majitelka řádu Elisabethy 1.tř.a řádu Červeného kříže.Po svaté mši v kostele Servitů ve Vídni byla převezena do rodinné hrobky v Hejnicích.
Zima byla k plné spokojenosti sportovců bohatá na sníh.
Od 19.do 29.května byla konána na současné a místní poměry úspěšná misie.Misijní kázání P.Siegfrieda Ludviga byla hojně navštívena,jen muži zachovávali určitý odstup.Ke sv.zpovědi přišlo 50 žáků,10 mladíků, 20 mužů,60 dívek a 196 žen.
V červnu byla přeložena krytina na střeše kostela a věže pokrývačem Fr.Wagnerem z Hrádku n/N za 10.000 Kč.Fr,Glaser z Dl.Mostu účtoval za klempířské práce 1.233 Kč,stavitel Arnold z Dol.Hanychova za tesařské práce 299 Kč a Adolf Knobloch z Dl.Mostu za prkna a jiný materiál 141.70 Kč . Celkový náklad 11.675.70 Kč hradil z poloviny patronátní úřad a z poloviny farní úřad,který za tím účelem obdržel 3.000 Kč od Národního svazu /Volksbund/ a zbytek hradil z milodarů.
Pouť byla 14.srpna,kázal děkan P.Peter Bichler z Vratislavic,mši sloužil P.K.Vogel z Jablonce.
V létě bylo pěkně a velmi teplo,úroda byla velice dobrá.

Celé léto probíhala jednání mezi Sudetoněmeckou stranouva Čsl.vládou. Vedoucí Sudetoněmecké strany nebyl s výsledky jednání spokojen a žádal připojení Sudet k Německé říši.Čsl strana s tímto požadavkem nesouhlasila načež bylo v této záležitosti jednáno v Mnichově za účasti říšského kancléře Adolfa Hitlera,ministerského presidenta Chambrleina, ministerského presidenta Daladiera a ducce Musoliniho.Výsledek těchto jednání byl,že ČSR musela své vojenské oddíly ze Sudet stáhnout a 8.října dorazily do Dl.Mostu německé vojenské oddíly a obsadily toto území až po Hodkovice.
Letos bylo 14 svateb,narodilo se 11 dětí,úmrtí bylo 19

L.P.1939 - Zima byla z počátku velmi mírná,zato v březnu přívaly sněhu ochromily dopravu.
15.března vložil český president Hácha osud české země do rukou vůdce Adolfa Hitlera a vznikl Protektorát Čechy a Morava.Mnoho spolků bylo zrušeno,mezi nimi i náš Národní svaz /Volksbund/ a jejich jmění bylo zabaveno.U Volksbundu to bylo 1.240 Kč
V pátek 10.února v 5 h 31 min zemřel papež Pius XI.ve věku 82 let. Byl to 261 papež od dob sv.Petra.Ponifikát zastával 17 let.
2.března byl za jeho nástupce zvolen kardinál Eugen Pacceli a přijal jméno Pius XII.
S datem 1.ledna t.r.byly uzákoněny civilní občanské sňatky.
Od 1.května t.r. převzal stát vedení matrik takže farnímu úřadu už nenáleží jakékoliv vystavování úředně platných listin.
Pout byla 13.srpna,kázal P.Peter Bichler z Vratislavic,mši celebroval konsistorní rada P.Karl Wohlrab z Kláštercе n/O,nyní v Chomutově.
Rusko odmítlo výzvu Anglie k obklíčení Německa a uzavřelo v srpnu s Německem pakt o neútočení.1.IX.t.r.zaútočilo Německo na Polsko,které během 3 týdnů obsadilo,načež vůdce nabídl Anglii a Francii mír. Ti však tuto nabídku odmítli a válka pokračuje.
V létě bylo z počátku deštivo,v době sklizně ale sucho a úroda byla velmi dobrá.
Dle výnosu říšského místodržícího z 2.V.1939 je ~~církev~~ církev oprávněna vypsat a vyžadovat církevní daň.Dříve dostával kostel od státu prostředky na mzdy duchovních a jejich pomocníků.Výplata těchto prostředků se zastavuje a místodržící.K.Henlein vydal podrobné směrnice, podle kterých musí být u každého kostela jmenována kostelní rada,která zajistí,aby každá rodina vyplnila dotazník s udáním příspěvků na kostel, které budou jediným příjmem církve.
Bylo 14 svateb,11 křtů a 24 úmrtí.

L.P.1940 - 24.ledna byla na faře schůze předepsané kostelní rady,na které bylo zvoleno 6 členů.Vybíráním církevní daně byli pověřeni : Eduard Neumann,pensionovaný železničář,Emilie G....,Fini Focht, Martha Maschke,Anna Schwarzbach /Šimonovice/ a Josefa Wanka /Javorník/
Zatím bylo vybráno od 581 věřících 946.75 RM
V zimě vydatně sněžilo,od Vánoc až do poloviny března byly silné mrazy až -25°
13.dubna byla na základě vydaného zákona kostelní radě předána agenda patronátního úřadu z Grabštejna.Ze zvolených členů kostelní rady museli 2 pro stranické těžkosti odstoupit a byli nahrazeni ředitelem kůru Fr.Hofrichtrem a farní hospodyní sl.Annou Weisovou.
Pout byla 11.srpna,kázání i mši měl P.Matthäus z Liberce.
Léto bylo děštivé,úroda se nedostala patřičně suchá do stodol,obilí z větší části prorostlo.
Na faře byl opraven horní díl komínu nákladem 120 RM.Nutné opravy střech na kostele a na faře stály 175 RM,výměna okapu na kostelní věži 63 RM
Letos bylo 8 svateb.13 křtů a 23 úmrtí.

L.P.1941 - V zimě hodně sněžilo a mrzlo.
V postní době byla zdejším věřícímm dána příležitost zpovědi u cizího kněze,kterým byl P.Matthäus.Svátost přijalo 70 dospělých.
Klempířský mistr Erbst Ludwig z Vesce vyměnil na budově fary žlaby a okapy za 191 RM
Vyčištění farní studny a nová pumpa stály 19 RM.Na jižní straně hřbitova byl obnoven plot za 25 RM
Pouť byla 10.srpna,kázal farář z Jeřmanic P.Rudolf Kirchner, mši celebroval konsistorní rada P.K.Wohlrab z Kláštěrce n/O.
Léto bylo velice děštivé,úroda mohla být svezena až v srpnu.
Od června mají duchovní z klášterů zakázánc vyučovat na školách náboženství,Na konci roku 1940/41 nesměly být na školních vysvědčeních uvedeny známky z náboženství.K 1.květnu bylo zastaveno vydávání Libereckých kostelních novin /Reichenberger Kirchenblatt/ údajně pro nutnost,šetřit papírem.Na počátku školního roku museli katoličtí žáci přinést potvrzení od rodičů,že se smí účastnit vyučování náboženství. 4 žáci se odhlásili.Hodiny náboženství musely být posunuty na okraj vyučovacích dnů.Počet hodin náboženství se řídí podle počtu žáků. Pro 20 žáků 2 hodiny týdně,pro 15 žáků 3 hodiny v měsíci,pro 10 žáků 2 hodiny v měsíci,pro 5 žáků 1 hodina v měsíci.Učitelé náboženství nesmí do třídní knihy zapsat ani své jméno,ani předmět a thema vyučování.
Za opravy střech na kostele a na faře bylo vyplaceno 123 RM
Letos bylo 9 svateb,14 křtů a zemřelo 20 dospělých a 4 děti.

L.P.1942 - Zima byla krutá a dlouhá.
Z rozhodnutí Říšského ministerstva pro církevní záležitosti musely být 15.dubna odevzdány zvony k válečným účelům.Práce na snesení zvonů zahájil teseřský mistr Josef Seibt z Oldřichova v Hájích 14.dubna a 15.dubna ve 1/4 na 12 byl z věže spuštěn velký zvon,který zněl méně než pouhých pět let.Za ním následoval menší zvon a na věži zůstal jen ten nejmenší.Do války musel odejít i zvon ze sanktusové věžičky. Naposledy zněly zvony 14.dubna a 1/2 4 odpoledne při pohřbu Josefy Glaserové.V příkazu říšského ministra bylo výslovně uvedeno,že odevzdávání zvonů musí být provedeno bez jakýchkoliv akcí ze stran duchovních nebo věřících a v naprosté tichosti.
O Velikonocích se ke sv.zpovědi a k přijímání dostavila necelá pětina žáků.Pouť byla 16.srpna,kázal P.Nikolaus Bauer,mši sloužil P.Rudolf Kirchner.
Drobné opravy plotu hřbitova a větší opravy střechy fary stály 796 RM
Obecná škola na Rešovce byla dnem 1.září uzavřena.
Léto bylo velice příznivé,úroda byla bohatá.
Letos byly 4 svatby,21 křtů a 20 úmrtí.

LP. 1943 - Zima byla mírná.
Na sběr barevných kovů byly v lednu odevzdány lampy z postranních oltářů.
Pouť byla 15.srpna,kázal P.Rudolf Kirchner,farář z Jeřmanic,mši sloužil P.Peter Bittner,děkan z Dl.Mostu.
Pro nedostatek materiálu a pracovních sil nemohly být provedeny žádné opravy.
Dle posledního vládního nařízení smí duchovní vyučovat náboženství v každé třídě pouze 1+ hodinu /?/
Léto bylo velmi suché,úroda obilí dobrá avšak brambor málo.
Církevních sňatků bylo letos 10,křtů 11,církevních pohřbů bylo 16, z toho 4 děti.4 zesnulí byli do Dl.Mostu převezeni.Nejstarší byla Anna Hosak z Jeřmanic /82 let/ a Anna Hübner /81 let/
21.X.padl na východní frontě syn naši patronky Leonhard Winkelbauer, bylo mu 20 let.29.prosince zemřel ve Frýdlantě bývalý patronátní komisař Clam-Gallasů pan Fr.Kreibich.

L.P. 1944 - Zima byla velice mírná ale začátek jara byl poznamenán silným sněžením a mrazy.
10.března padl na východní frontě druhý syn naší patronky Andreas Winkelbauer.
Pouť byla 13.srpna,kázal P.Kurt Schrammel z Jeřmanic,mši sloužil P.Peter Bittner,zdejší děkan.
20.července byl spáchán atentát na vůdce,který byl pouze lehce zraněn. Atentátníci byli všichni popraveni.
6.prosince zemřel ve věku 76 let ředitel našeho kůru Franz Hofrichter. Svou službu zastával svědomitě od 15.3.1914
Letos bylo 6 církevních svateb,22 křtů a 28 církevních pohřbů.

M.Dräger A.D.1993